

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravištvu telefon št. 85.

„S. L. S.“

»Slovenska ljudska stranka« je nekaj mesecev sem oficijalno imenovanje kranjskih klerikalcev, ki se trudijo na vse načine, da bi vtepli to imenovanje v trde buče svojih volilcev. »S. L. S.« naj bo nekaj frama-sonski znak za klerikalce, nekako to, kar so bili svoje dni štirje F-i za nemške turnarje.

Mnogo let je klerikalna stranka nosila drugo oficijalno imenovanje in reči se mora, da bolj častno, kakor svoje dandanašnje, zakaj takrat so se stremljenja stranke vsaj ujemala z njenim imenovanjem, sedaj pa se ne več.

Ko so se klerikalci organizirali kot samostojna stranka, so se krstili za katoliško-narodno stranko. V tem imenu je bil obsežen ves njihov program in so bila izražena vsa njihova prizadevanja. Povedano je bilo s tem da so klerikalci pred vsem drugim konfesionalna stranka, ki zastopa v prvi vrsti interese in težnje katoliške cerkve in njenih služabnikov-duhovnikov in potem šele in samo v kolikor se to ujema z interesi in koristmi internacionalne katoliške cerkve, tudi slovenske narodne zahteve. Pravičnost nam veleva pripoznati, da so se klerikalci vobče držali tega svojega programa. Kot katoliška stranka so bili naravnost fanatični in so tem svojim stremljenjem žrtvovali vse, celo narodnost.

Po mnogih letih so klerikalci naenkrat našli, da oficijalno imenovanje »katoliško-narodna stranka« zanje ni več prikladno. Kar naenkrat so našli, da niso več katoliško narodni. Pljunili so na katoličanstvo in na narodnost, vrgli imenovanje »katoliško-narodna stranka« čez plot na smetišče in nastopili kot »S. L. S.«, kot »slovenska ljudska stranka« — menda zato, ker to imenovanje nima nobenega jasnega pomena, ker se za tem imenovanjem lahko skrrije vse, kar kdo hoče. Med tem, ko so v »slovenski ljudski stranki« zbrani najhujši klerikalci, so v »nemški ljudski stranki« združeni nemški Losvonromovci, v »moravski ljudski stranki« pa liberalni Mladočehi pod vodstvom dr. Stranskega. »Ljudska stranka« je kakor kavčuk prožno imenovanje, kakor ustvarjeno za politično slepomljenje kranjskih klerikalcev.

Cemu so klerikalci zavrgli svoje staro imenovanje in si izbrali novo? Stavili smo to vprašanje že mnogo-

krat, toda zadovoljivega odgovora nismo nikdar dobili. To prekrščenje je bilo toliko bolj čudno, ker se druge stranke, ki stoje na istem stališču, kakor naši klerikalci, kar nič ne sramujejo enakih imenovanj. Nemški klerikalci se imenujejo ali katoliške konservativce ali krščanske socialce; to isto vidimo pri Čehih, pri Poljaki in pri Italijanih. Kranjski klerikalci so prva in edina stranka, ki je zavrgla svoje katoliško imenovanje. Storili so to brez vsakega vidnega zunanjega povoda in zato sta odprti samo dve alternativni: ali so zavrgli z imenom vred svoje prepričanje, ali so pa zavrgli ime samo zato, da bi javnost varali. V prvem slučaju se jim lahko reče, da so celih 15 let lagali in goljufali javnost in razburjali narod za ideje, ki so jih zdaj sami zavrgli kot slabe, v drugem slučaju pa so zdaj postali sleparji.

Težko je reči na prvi pogled, kaj je resnica. Morda nam to pojasnijo nastopi klerikalcev.

Oni dan je Jože Gostinčar v državnem zboru zaklical, da je današnja klerikalna stranka nekaj čisto drugega, kakor je bila tista, ki je bila pred njo. Gostinčar je sicer brez-pomembna oseba, a kar govori, to mu je narekovano od Kreka ali Šusteršiča in zato se hočemo ozreti na njegov medklic.

Gostinčarjeva izjava je očitna neresnica. Program na katerem stoji klerikalna stranka, je ravno tisti, kakor ga je zastopala »prejšnja« klerikalna stranka, ki jo sme že neki Gostinčar javno zatajevati. Od leta 1892. stoji klerikalna stranka na programu katoliških shodov. Te programe so sklenili katoliški duhovniki in odobrili so jih škofje, pri vsaki stranki pa je odločilen za sodbo program, ne pa osebe. V programatičnem oziru se pa klerikalna stranka absolutno ni premenila. To vesta Krek in Šusteršič tako dobro, kakor mi. Ker sta hotela v državnem zboru napraviti majhno goljufijo, sama pa se nista upala, sta poslala v ogenj svoj politični »Mädchen für Alles«, ki sliči na ime Gostinčar.

Reko se je tudi, da so danes v klerikalni stranki na krmilu druge osebe. Kdo so te osebe? Šusteršič je nosil na vseh katoliških shodih zvo-nee, Krek je bil na vseh katoliških shodih ena najmerodajnejših oseb, Povše in Detela sta vsem katoliškim shodom prisostvovala. Sunklje je podpisal program katoliških shodov. Ali nam bo zdaj mar kdo bo hotel celo

dopovedati, da so Jaklič, Gostinčar in Demšar postali v klerikalni stranki odločilni faktor in da so ti spre-menili značaj stranke? Sicer pa so ti vsi podpisali ali podkrižali pro-gram katoliških shodov.

Prazna in brezmiselnost je torej trditev, da današnja klerikalna stranka ni več tista, kot še pred nekaj leti. Program je danes tisti, kot je bil poprej in merodajno se ravno tiste osebe, kakor poprej. Kar je na krmilu novih ljudi, to so same brez-pomembne ničle, samo »Stimmvieh« in nič drugega.

Dejstvo, da so klerikalci zavrgli svoje staro ime »Katoliško-narodna stranka« v »Slovenska ljudska stranka«, bi se dalo opravičiti samo, če bi se bila klerikalna stranka v svojem bistvu spremenila. Dr. Krek poskuša res časih nekaj takega natveziti javnosti: vcepil bi ji rad mnenje, da takozvana »slovenska ljudska stranka« ni več klerikalna. V tem smislu je že enkrat nekaj pridigoval v dež. zboru, v tem smislu pisari po »Slovencu« in v tem smislu se je izrekel zadnjič v drž. zboru. Kar razžaljenega se je delal, ko se mu je reklo, da je klerikalce.

Ne bomo se prerekali ne s Krekom, ne z drugimi našimi lignorijanci zaradi pojma, kaj je klerikalizem in kaj je klerikalce. Po vsem svetu vlada v tem oziru le eno mnenje: Klerikalizem je stremljenje cerkve po gospodstvu v neverskih, javnih, političnih, kulturnih in gospo-darskih zadevah, in klerikalce je, kdor pospešuje to prizadevanje, pa tudi tisti, ki zlorablja verska čuvstva v dosego politične oblasti, in kdor politično oblast zlorablja v cerkvene namene. To pa delajo kranjski klerikalci, to je začetek in konec vse njihove politike v parlamentu in med narodom, in zato je dr. Jan-zev Evang. Krek izustil spodobnega človeka ne-vredno očitnolaž, ko je rekel, da njegova stranka ni klerikalna.

Takozvana »slovenska ljudska stranka« je skozinskoz klerikalna, to priča njen program in to pričajo njena dela. Klerikalna je v najslabšem pomenu te besede in kdor to taji, naganja najgršo hinavščino. Besede nimajo nobenega pomena, dokler jim ne slede dejanja. Klerikalci so s premembno imena sa-

mi priznali, da je bila njihova stran-ka poprej klerikalna, tako klerikalna, da so se sramovali celo njenega imena. A premenili so samo svo-je ime, program pa je ostal tisti, kot je bil poprej, in ljudje so tudi ostali isti. Kdo nam bo n. pr. dopovedal, da bi se bil dr. Šusteršič, ki je svoj čas snoval ka-toliški centum, ki se je na banketu povodom katoliškega shoda tolkel na svoje prsi in vpil: s ponosom pri-znam, da sem ultramontanec, — da bi se bil ta Šusteršič spreobrnil k na-čelom, ki jih je toliko let proglašal za največje lopovstvo pod božjim solncem? Kdo nam hoče dopovedati, da so Povše, Detela, Krek in Žitnik slekli svojo klerikalno suknjo, ki so jo nosili toliko let v zavesti, da je poštena obleka? Ničče!

Cemu so torej klerikalci preme-nili svoje ime, čemu protestira Krek proti imenovanju »klerikalce«, čemu bevška Gostinčar, kadar ga spuste z verige, da »lepi klub«, v katerem se-di on, nima nič opraviti s prejšnjo klerikalno stranko? Cemu morajo po-šteni ljudje kakor Povše, Detela, Ka-lan in drugi taki prenašati, da jim sme človek Gostinčarjevega kalibra v drž. zboru zatajevati ter indirektno obojati? Vse zato, ker nara-šča protiklerikalno gi-banje na Slovenskem, ker se klerikalci boje politi-čne povodnji, ker uvideva-jo klerikalci, da morajo varati vso javnost in pa zlasti volilce, če jih hoče-jo vzdržati na svojih vaje-tih. S splošno in enako volilno pra-vico so vstopili v politično areno no-vi sloji, ki se še niso orijentirali, ki še ne znajo samostojno misliti, ki pa imajo v rokah veliko moč. Te sloje love klerikalci in da bi jih ujeli v svojo past in jih vpregli pred svoj voziček, zato se delajo demokrate in zatajujejo nele svoje ime, nego tudi svoj program. A samo z besedami, kajti njihova dejanja svedočijo, da so pravi klerikalci in ultramontanci in ker to raz-sodni in politično zreli ljudje dobro vidijo, zato čitajo tudi šifro »S. L. S.« pravilno »S. L. S.« — stranka ljudskih sleparjev.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 12. julija.

Danes so vložili češki poslanci predlog zaradi ustanovitve dru-

ge češke univerze s češkim uč-nim jezikom v Brnu. Dr. Hočev ar in Žitnik vložita predlog glede od-pisa s postavbo dne 4. aprila 1902 do-voljenega državnega posojila v svrlo zopetnega nasada po trtni uši pokon-čanih vinogradov. Dr. Rybář in-terpelira železniškega ministra, da se napravijo slovenski nadpisi na vseh postajah državne železnice, ki vozi med Trstom in Jesenicami.

Dr. Krek interpelira poljedelj-skega ministra glede legislatornih ukrepov v svrhu varstva bučelarstva in medu. Zaradi neznosnih razmer na dunajskem konservatoriju je in-terpeliral vlado dr. Adler.

Dr. Kramar je vložil od vseh nenemških strank podpisani pred-log, v katerem se zahteva protokoli-ranje vseh nenemških govorov. Pred-log so podpisali tudi poljski, češki, rusinski, romunski in italijanski so-cialisti.

Nato je pričela zbornica z nada-ljevanjem proračunske razprave. Za-nimanja ni posebnega, poslancev je navzočih le malo.

Prvi je govoril češki socialist Nemeč, ki je polemiziral med drugim proti večerajšnjim izjava-m krščanskega socialista Bielo-hlaveka in vsenemca Wolfa. Za njim so govorili še nemški krščanski so-cialist Kunschak, poljski socialist Reger in nemški agrarec Pesch-ka. Nato je bila sklenjena debata in poslanci so se združili na glavna go-vornika. Oni, ki so proti proračunu, so si izbrali Hrvata Tresić-Pavičiča; oni, ki hočejo glasovati za proračun, pa svobodnega socialca Starka.

Tresić-Pavičič je pričel govoriti v hrvatskem jeziku. Tresić je prvič v zbornici, vendar ga je za-dela čast, biti izvoljen za protigovor-nika. V svojem govoru je ostro napad-al avstrijsko vlado in madžarski so-vinizem, ki oba ubijata hrvatski ži-velj.

Dejal je med drugim, da je imela Dalmacija nekoč krasno trgov-sko brodogje, a ko so prišli Dalmatinci pod avstrijsko vlado, je vso to marino uničila avstrijska uprava. Dalmatinske jadrenice so objadrle svoj čas ves svet, danes pa je bro-darstvo v Dalmaciji tako zanemar-jeno, da nima dežela niti poštenih ri-biških bark.

Dalmacija je izmed vseh krono-vin in kraljestev cele monarhije naj-bolj zanemarjena dežela. Pa ne samo na gospodarskem polju ugonablja Avstrija to svojo južno pokrajino —

LISTEK.

Moja prva hoja na Kamniško sedlo.

Bilo je v četrtek 14 dni, ko mi je moj prijatelj France Kobilenik začel prigovarjati, naj bi šel na praznik sv. Petra in Pavla na Kamniško sedlo. Sel bi on, Kobilenik, in njegov prijatelj Kobila in če bi šel še jaz. Jože Kobila, bila bi to najbolj izbra-na družba. Zelje svojega prijatelja Kobilenika upoštevam sleherni čas rad in tako sem tudi zdaj po prav kratkem preudarku obljubil, da jo mahnem drug dan popoldne na za-željeni cilj. Seveda če bo lepo vreme.

Bilo je res lepo vreme drug dan. Dobro založeni znotraj in zunaj telesa smo čakali ob 2. na kolodvoru v Šiški, da nas kamniški vlak potegne do Kamnika. Kobila in Kobilenik sta bila vsa zelena od vrha glave do črevljev, na hrbtih sta se jima šopila napihnjena nahrbtnika, izmed katerih je zlasti Kobilčev jasno spri-čeval, da je njegova mera do skrajno-sti polna in da se je skoraj bati kake nepričakovane katastrofe. V rokah sta imela mogočni turistiški palice.

Jaz pak sem bil bolj soliden. Na polju turiste si doslej še nisem za-

služil lavorjevih peres, ker sem pri pohodu na Šmarno goro čutil, da sem v tem oziru spolnil svojo sveto dolž-nost in nisem prevzetno silil višje: vedel sem, da kdor visoko silil, mno-gokrat globoko pade in kdor v gorah globoko pade, navadno ne pobira sam svojih kosti, ampak mu jih morajo drugi. Oblekel sem svojo navadno sivkasto obleko, v roko sem pa vzel ono palico, ki mi jo je zapustil lan-sko leto umrli stari oče. Nahrbtnika nisem imel, ampak sem si zavezal uvačevanja vredne dobrote v papir, dobro vedoč, da je tudi sedanjí »dr-žavni poslanec« Gostinčar na svojem kandidatskem popotovanju po No-tranjskem nosil svoj preživitek — fižol in čebulo — v rdečem robu s črnimi pikicami. Česar se tako visoki gospodje ne sramujejo, pa bi se jaz, ki sem uradnik, ki žre, žre in žre!!

Kamniški vlak nas je kmalu pe-ljal z znano mu hitrostjo iz bele Ljubljane. Na poti do Kamnika se nam ni prigodilo nič posebnega. Bli-zu Trzina nas je dohitel biciklist in nas pustil zadaj, dasi je železniški stroj pihal, kakor bi hotel izpihati svoja železna pljuča. V Domžalah je pa Kobila postal silno lačen. Ni se mogel premagati, moral je obrati kurje bedro in izprazniti vrček piva iz bližnje nemške restavracije, ki ima sicer slovenski napis, a so iz nje že večkrat metali Slovence. (Kakor

se vidi, so Domžale kaj zaveden kraj, kjer imajo celo hajlovske restavraci-je slovenske napise! Kje si Ljubljana daleč za Domžalami?)

Med ljubeznim skripanjem že-lezniških voz — nekateri trde, da je kamniška železnica silno dobro zade-ta podoba hitrosti napredka in na-prednosti, ki se vrši v Avstriji — smo se naposled po debelih pet četr-t urah prigunicali v Kamnik. »Postrež-ček — Dienstmann« se je jako spretno sukal okoli nas treh, posebno okoli mene, Kobilenik ga je pa na-gnal proč čez: »Kolaraba, ali ne vi-diš, da smo turisti, ki nosijo vse sa-mi?«

Grede s kolodvora je Kobila iz-računal, da je do Stahovice, kamor moramo iti in priti, debelo, debelo uro hoda in da bi bil naravnost greh, če bi hodili peš, ko ljudje tako radi zaslužijo kak krajcar. On da ne bo hodil po tem prahu in se ne bo potil pod svojim nahrbtnikom in njega vsebino. »Ako se ne peljemo, se takoj vrnem v Ljubljano,« zagrozil se na-ma je in v strahu, da izgubiva pe-resce naše deteljice, sva s Kobileni-kom privolila v njegovo željo. Po kratkem odpočitku in okrepčanju smo se kmalu peljali z iskrim vran-cem mimo zagorelih obrazov šolske mladine kamniške okolice v Staho-vico.

Tukaj smo svoje trudne kosti od-

ložili v gostilni. Lačni smo bili strašansko vsi trije. Če se človek vozi, se mu vse bolj strese, nego če hodi, zato ni čudno, da smo jedli kot volkovi, ki že par dni niso zasledili no-benega plena.

Ob petih smo jo udarili naprej. Kobila je zastokal že pri prvem ko-raku, da bo tura strašno huda in da ne ve, če jo bo zmagal. Vendar ker mu je Kobilenik dajal krepek pogum in srčnost, se je debeli mož privadil svojega najnovejšega križa in kor-ačal dosledno deset korakov za nama. Toliko sva pa pazila vedno, da nama ni nazaj ušel.

Hodili smo tako dobro uro. Ko-bilei je bilo silno vroče. Potil se je, da se je vse iz njega kadilo. Prekli-njal je nahrbtnik, njegovo vsebino in svoj špeh ter v tej jezi izpraznil literko steklenico vina, steklenico pa zalučal v bližnji prepad, kjer se je ob skalah razletela v tisoč koscev. Na prigovarjanje Kobilčevu smo na-pravili daljši odmor, v katerem je Kobilenikov in moj prijatelj skušal dokazati nama, da ga tako zdravega človeka ni na vsem božjem svetu, ka-kor je on, ker se tako silno poti. S tem pa da je že tudi dokazano, da bo živel najmanj še enkrat tako dolgo kot midva s Kobilčnikom, ki se nisva nič potila.

Pot se je vila polagoma navzdol, kar je Kobila pozdravljal z izrazi

globoke zadovoljnosti. Srečali smo par ženice, ki so nesle mleko od krav v planinah in ker je bil Kobilenik radoveden, koliko se računajo do Bi-stricte, kjer smo se mislili ustaviti in prenočiti, odgovorila mu je ena, da dobre pol ure, druga, da dve uri, tretja, da le eno. Kobila je vso pot obiral rdeče jagode — lačen je bil zo-pet naravnost strašno — in ko je sle-pec švignil mimo njega, je vpil, ka-kor bi se že zvijal v bolečinah naj-hujšega gadjega pika.

V Bistrici, kraj izredne naravne lepote, smo prišli okoli polu osmih. Midva s Kobilčnikom sva uživala krasoto kraja, Kobila je pa silno stokal in se komaj prestopal: imel je tisto žgočo bolezen, ki se dobi od pre-več hoje. Ker se je samemu sebi zelo smilil, vlegel se je takoj v posteljo v koči in deval mrzle obkladke na pe-koče mesto bolečin.

Ko se je kuhala zlasti od Kobil-če težko pričakovana večerja, ogledal sem si vso koč, ki je last meščanske korporacije kamniške. Zanimala so me posebno imena obiskovalcev, ki so svoje dragoceno ime napisali na vrata, na zid, pa tudi na stranišču je bilo vse polno raznih imen. Vsak ve, kam da spada! Ogledal sem si natan-čno tudi knjigo za tujece, ki je jako zanimiva. Izpisal sem si najzanimi-vejšje zapiske iz nje in jih približim v kratkem v tem listu. Prepovedujem

Dalmacija je n. pr. v monarhiji edina država, ki nima železniške zveze z Dunajem — ampak je napram njej krivična tudi na takih poljih, ki bi ne veljali vladno prav nič, če bi bila pravična. V Dalmaciji pride na vsake 100 prebivalcev 98 Hrvatov in Srbov ter 2 Italijana, a kakšen služben jezik je vpeljala vlada? Italijanski!

Ljuto je napadal govornik vlado tudi zaradi Bosne in Hercegovine in ne manj Košutovo ogrsko klico z njeno narodno-zagrizeno politiko.

Ko je končal se glavni govornik pro, in so prigrisali nekateri poslanci svoje dejanske popravke, je bila seja ob sedmih zvečer končana.

Proračunski provizorij je izročil proračunskemu odseku. Prihodnja seja je v torek dne 16. julija ob dvanajstih popoldne.

Na dnevnem redu je Luegerjev nujni predlog, da naj se izvoli odsek 26 poslancev, ki naj pripravijo vse kar treba, da se cesarjeva šestdesetletnica vladanja (december 1908) čim slovesneje obhaja, potem prvo čitanje predloga zaradi kovanja cekinov po 100 K in srebrnih tolarjev po 5 K in prvo čitanje zakonika in svrhu plodonosnega naloženja denarja, ki leži pri civilnih sodiščih. J. F.

Socialna uprašanja.

Državna pomoč pri delavskem invalidskem zavarovanju se predvsem utemeljuje s socialno kalkulacijo, da se s izboljšanjem položaja delavca ustvarja krepka opora za takozvani pridobinski red. Da se delavci ne smejo obremeniti preko ene tretjine, to je jasno: takisto bi pa tudi bilo nedopustno, naložiti delodajalcem dve tretjini. Ako država uporablja silo, je tudi dolžna odpraviti vse ostroste te sile ter priskočiti na pomoč s svojimi prispevki. Predlog, da bi prevzela tretjino vsake rente, bi bil na korist v višjih razredih zavarovanih oseb, a v škodo onim v nižjih razredih. Stalni in enakomerni državni prispevek v znesku 90 kron, ki se nasvetuje in ki bo brez dvoma tudi sprejet, odstranja to krivico in izraža jasno načelo, da naj bo iz sredstev splošnosti erpani prispevek po možnosti in korist vsem.

O razdelitvi zavarovancev po plačilnih razredih, kakor so navedeni v avstrijskem zakonskem načrtu, se ne ve ničesar pozitivnega, vendar pa se ne motimo, ako trdimo, da se bo tudi v tem oziru avstrijski zakon naslanjal na nemškega, ki razločuje pet stopenj. Kot temelj za preračunjenje letnega zaslužka se smatra tristoletni znesek povprečne v dotičnem kraju navadne mezde, ki je merodajna za prispevke za bolniško blagajno. V natančneje določenih slučajih se upošteva pravi (individualni) letni zaslužek. Vsak zavarovavec pa sicer sme zahtevati, da se ga uvrsti v višji razred, ako je povprečne na zakonitem temelju izračunani dohodek manjši kakor dejanski zaslužek. V takšnem slučaju pa je za delodajalca, oziroma za prispevek, ki ga mora on plačevati, merodajen nižji razred. Samo potem, ako sta se delodajalec in delavec že vnaprej zednili za višji zavarovalniški razred, je tudi delodajalec zavezan prispevati po višjem razredu. Ta določba pa se uporablja le zelo redko. Visokost prispevkov se na Nemškem določa vnaprej za vsako desetletje in znaša sedaj 14 do 36 pfenigov na teden. Prispevki se ne smejo spremeniti do

31. decembra 1910. Odmera se je izvršila tako, da so pokrili vse stroške za rente, vse odškodnine in vsa rezijska. Za višje razrede so uvedene posebne varnostne določke. Vsakih deset let se pretresuje, ako prispevki zadoščajo in po vspehih te preskušnje ima zvezni svet za nadaljnjo desetletno dobo spremenjene, a za vso državo enotne prispevke določiti.

Veleinteresan je sistem, na katerem sloni nemško invalidsko zavarovanje. Zavarovanece je bilo na razpolago trije vrste zavarovanja: zavarovanje na premije, doklade in pokrivanje kapitala. Prvi invalidski zakon je uvedel pokrivanje kapitala po periodah. Od petih do petih let je bilo treba izpolniti vrednost glavnice tistih rent, ki so narasle v pretekli dobi. Potemtakem so bile pokrite samo že določene rente, ne pa zahteve iz še tekočega zavarovanja; nadaljnia konsekvence tega sistema bi bila, da bi narasli prispevki od periode do periode, dokler bi ne dosegli neko stalnost.

Sicer je ta prva uredba vspela, ker se je bojazen, da bi dejanski zahtevi znatno prekoračili proračun, izkazala kot neutemeljena, toda razni razlogi so bili merodajni, da se je ta način zavarovanja opustil in da se je izbralo takozvano povprečno premijsko postopanje.

To postopanje temelji na tem, da se vrednost rent pokriva s prispevki, ki ostanejo za vedno ali pa vsaj za dlje časa enaki. Posledica tega postopanja je, da se nabira kapital, ki tvori rezervo za vse te koče zavarovanja in ob enem zastopuje, ne da bi se v postev jemali bodoči prispevki, da se poravnava dovoljene rente do konca prejemne dobe. Seveda se ugovarja, da nabiranje kapitala slabo vpliva na obrestno mero, ker se kapital pri padajoči obrestni meri odteguje industriji in poljedelstvu. Do leta 1905. so nemški zavarovalni zavodi nabrali rezerv v znesku okroglih 1250 milijonov mark; vsota kapitala, ki se mora polagoma nabrati, se računa na poltretjo milijardo. Nemška vlada je pomisleke glede nakopičenja kapitala zavrnila z ugovorom, da je to nakopičenje v primeru za zaklad h r a n i l n i c e, hipotečnih bank itd. razmeroma malenkostno.

Pokrivanje kapitala je v rabi tudi pri novem sistemu. Bistveni razloček pa je v načelu, da veljajo prispevki enako za vso državo in da so razpredeljeni samo po peterih plačilnih razredih.

Spremembe prispevkov se smejo v bodoče izvršiti samo po vspehih vseh zavarovalnih zavodov, torej povprečnih vspehih. Nemška vlada je v tem oziru izjavila: »Bistvene neenakosti v odmeri prispevkov ali rent pri posamezni, zgolj po krajevnih okolišnih omejenih zavodih bi se ne strinjale z važnostjo invalidskega in starostnega zavarovanja, ki je splošna državna naprava, ki je veljavna enakomerno za vse državljane brez razlike bivališča; takisto bi tudi neenakosti povzročale, da bi zavarovalničili v velika mesta, s čimer bi se zopet delavni pogoji znatno spremenili.«

Ako uvažujemo, da na Avstrijskem kmetsko prebivalstvo vedno bolj tišči v mesta, ako upoštevamo različne razmere v posameznih pokrajinah, kakor n. pr. na Češkem in v Dalmaciji, ne moremo najti boljše utemeljitve, da je tudi pri nas potrebna enotna organizacija, kakor jo je podala nemška vlada.

Je pač nekaj centralizma vmes, ki mu pa v svojem interesu ne smemo nasprotovati.

Pripomniti je še, da se je pri pravkar navedenem sistemu izkazal rezervni fond kot nepotreben, vsled česar se tudi ne snuje.

Glede prispevanja predpisuje nemški zakon in v tem oziru mu bo najbrže sledil tudi avstrijski: Zavarovanece ima za vsak teden, ki se pričinja s ponedeljkom in končuje s soboto, plačevati primerni prispevek. V slučaju brezposelnosti odpade ta dolžnost, vendar pa je delavec upravičen, zavarovalne premije tudi naknadno prostovoljno poravnati. Če pa je delavec delal le en dan v tednu, je treba plačati polni prispevek.

Za čas vojaške službe v miru ali v vojni ni treba zavarovancu plačevati nobenih prispevkov, kar velja tudi za slučaj bolezni, ko si delavec ni mogel ničesar zaslužiti; vendar pa se mu ta čas vračuni. Za čas vojaške službe se država obremeni z zneskom po 18 pfenigov. Za dobo bolezni mora zavarovalni zavod plačevati prispevke, in sicer po povprečnem plačilnem razredu.

Dopisi.

Iz Velikih Poljan. Minolo nede ljo sem šel po stari navadi k službi božji, kar čujem potoma glas: »Poljanski liberalci so v cajtengah.« Slutil sem takoj, da edinole v »Laži ljubcu«, kajti le njemu je prirojena laž, sovraštvo, obrekovanje, edini njegov namen pa je, ljudstvo razdvajati. Izposodim si dotično številko, bila je od 27. in med dopisi iz Ribniške doline je dopis: Občinska volitev na Vel. Poljanah se je vršila dne 26. junija. Med dvanajstere odbornike je to pot prišel en liberalce. (In en far, sličen Judi Iskarijotu med dvanajsterimi apostoli, ki je menda po pomoči črkostave izpuščen.) Gorj. Poljanec! Sodoma in Gomora nista bili zaradi svojih pregreh vredni takšnega maščevanja božjega, kakor vi, Poljanci, da ste po svoji nebržnosti spravili liberalce v odbor, ko je že Juda odveč. Oglejmo si vendar tega liberalca podrobneje. V njegovih hiši se moli rožni venec vse leto, vsa ko družinice se udeležuje službe božje, gospodinja je oskrbovala več let cerkveno petje, sedaj pa, ker ni volil on in še nekateri drugi tistih podprednikov in petoliznikov, ki jih je postavila blagoslovljena roka v soglasju z backi kakor Buhar, Suštar in Adamé za oba volilna razreda — so liberalci. Ker pa backi izvolitve liberalce niso prepričali, zavili tudi po teh svoj bič rekoč: To se je zgodilo po skrajni nemarnosti naših ljudi. To je toliko grše, ker so Poljane le po požrtvovalnosti duhovnikov (?) to, kar so (Duhovnika, pač!) Ako bi ne bil duhovnik Novak založil lepe vsote, bi bile Poljane še danes ena najoddaljenejših vasi ribniške župnije, v isti vrsti kot Makosé (?). Duhovnikov delo je (?), da imajo mesto ene cerkvice podružnice lepo ponosito župno cerkev, da imajo lastnega duhovnika (prepirljivca!), ki so bili poprej le nekaj privesek k skoro dve uri oddaljeni Ribnici. In zato dobroto hočejo nekateri ruvati zoper duhovnike, drugi pa ob takim ruvanju drže mirno roke v žepu. Ej, Poljanci, lepo to ni, in zavedno tudi ne. Ej, Poljanci pričnem tudi jaz, lepo to ni in zavedno tudi ne od Vas, da mirno držite roke v žepu, ko človek, ki je hrepenel

in delal z vsemi štirimi, da sede v gorko gnezdo, za katero je položil požrtvovalnost Vašega rojaka Novaka temelj in ta temelj cenjenega duhovnika so realizirali v ponosito farno cerkev Vaši žulji, Vaše srage, Vaše tlake, Vaše doklade. In kje so spomini na dela umrlega, 27 let marljivo delujočega župana Andolska? Pokličem jih Vam v spomin. »Slov. Narod« mu je postavil takle spominek. Porodil se je leta 1843. — S prirojenim bistrim razumom, jekleno voljo, neomahljivo vztrajnostjo in ponosno samozavestjo si je pridobil pri svojih občanah ugled, da so 20-letnega moža posadili na župansko mesto, raz katero je vodil s svojo krepko roko vaje obične tako spretne in tako ugledne, da je poljanska občina glede napredka med prvimi kočevskega okraja. Ej, Poljanci, Vi mirno držite roke v žepu, da tisti, ki živi od Vaših žuljev, primerja Vašo vas Makosé in jo imenuje privesek ribniške fare, kar nobena druga vas ribniške fare ni, ampak je vsaka del, važen del celote. Poljane pa privešek, ko so se ribniški gg. kaplani poljanske pšenice in ovsna najbolj veselili. Ej, Poljanci, grablje v roke, pa po čeljustih kvaseta, k ikvasi, da je on vaš dobitnik. Če se je brez tuje pomoči kdo povzdignil ob lastnih močeh in le ob sebi, smo mi Poljanci, kajti Novak je naš, mož iste korenine ki je učil mir in prepire uravnaval ne pa netil. In da je mož vedel, da bodo njegovi sobratje kdaj pospeševali neslogo, nemir — gotovo bi bil vstaval v oporoki dostavek: Tak ne sme biti upravičitelj poljanske fare. Glede študiranja naših sinov bodimo pa kar odkritosrčni. Največ Poljanec je spravila v novejši dobi ribniška šola v srednje šole. Ta je dala našim dijakom dober temelj, ki pri dijaku več velja nego košček kruha, posebno če ga zagreni očitjanje. Namestnik božji, kako se držiš reka Kristovega, ki veleval: Kar desnica stori, naj ne ve levica? V dopisu se sklicuje poštenjak na 60letno žensko, ki je prišla volit za svojo stranko — češ, kje ste pa vi možje? Kako ste čuvali vi svojo stranko — ne pove pa, da je pred tremi leti pripeljal sam vse ženske na volišče, ako bi bila njegova častita oseba v nevarnosti, a ko je bil zmage gotov, se odpro vrata volišča in Buharjev glas zahrešči pri odprtih vratih: »Gaspud sa že zvolen«, ženske le domu! Poljanci šli ste v grmovje zato, ker je Vole sam s svojimi sestavljal liste. Prav imate! Vas imenuje narobe svet, to pa ni prav. Pokažite možu, da ste vi pozidali hišo božjo, ne on, — da ste vi pozidali farovž, ne on, — da ste vi pozidali gospodarska poslopja, ne on — da mu vi dovajate drva in ne on vam, — da mu vi skladate groše za maše, kadar mu jih zmanjka in ne plačuje on vam grošev, da bi se maš udeleževali. Na kateri strani mora tedaj biti hvaležnost doma: na duhovski, kakor se dopisun imenuje, ali na poljanski? Brezdvomno mora biti hvaležen tisti, ki dobroto prejema. Učitelj in pa dijak! Prvoboritelj za krščanska na čela. Uboga načela naše svete vere, da jih morata učitelj, ki niti spodnje gimnazije dovrši ni, in pa dijak — morda celo učenjak, vendarle se ne izkušne, zastopati nasproti njenim nasprotnikom. Ali ni bil ta učitelj pred leti precej domač v farovžu? Od tistega časa sili k Salezijancem Prihodnjic pa še kaj!

Dogodki v legitimacijskem odseku.

Dunaj, 12. julija. Skandalozni dogodki v legitimacijskem odseku so zbudili v političnih krogih, ki jim poštenost ni zgolj prazna fraza, veliko ogorčenje in nevoljo. Današnja »Neue Freie Presse« piše: »Novi poslanci v zbornici imajo sedaj priliko videti to, kar se navadno imenuje politična kupčija. Les affaires sont les affaires. Kupčija je kupčija. Razen tega si je večina v legitimacijskem odseku dovolila zabavo, da je pri strankah, ki stoje izven novega političnega kabla, izročila protestirane volitve v nekaterih slučajih v poročevanje zastopnikom tistih strank, ki imajo največji neposredni interes, da se dotični mandati proglašajo kot neveljavni. Noben sodni dvor na svetu in nobena porota ne sme biti tako sestavljena. Toda večina v legitimacijskem odseku smatra sodbo o protestiranih mandatih za predmet politične kupčije. Ali bi ne bila tu nujna potrebna reforma in ali bi ne bilo morda vključ naprotnim ugovorom boljše volilno sodišče? Večina v legitimacijskem odseku je storila sklepe, ki morajo naravnost vzbujati ogorčenje.«

Jezikovno vprašanje.

Dunaj, 12. julija. Posl. dr. Kramar, Prašek, Klofač Masaryk, Hybeš in dr. Hruban so danes vložili ta le predlog: »Zbornica naj sklene: Predsedstvo poslanske zbornice se pozivlja, naj točno izvede \$ 51. lit. a poslovnika o stenografskih poročilih in naj v tem oziru nemudoma vkrene vse potrebno! Predlog so podpisali vsi Čehi, jugoslovanski klub, poljski klub, poljska ljudska stranka, maloruski klub, klerikalni Slovenci, Italijani, Rumuni, češki, poljski, italijanski in maloruski socialni demokrati. — Danes so predložili italijanski poslanci koncem seje v italijanskem jeziku spisan predlog. Predsedstvo je predlog sprejelo. Predlog se natisne v stenografskem zapisniku v italijanskem izvirniku z avtentičnim nemškim prevodom.

Ali bo funkcioniral novi parlament?

Dunaj, 12. julija. Predsednik dr. Weisskirchner se je napram dopisniku »Temps« izrazil takole: »Dogodili so se sicer burni prizori, toda ne bilo bi logično iz tega sklepati, da nova zbornica ne bo za resno delo. Vključ ljutim nasprotstvom se lahko iz resnih in temeljitih govorov razvidi, da je v parlamentu mnogo inteligentnih mož. Ne dvomim, da bo nova zbornica povoljno rešila vsa aktualna vprašanja in takisto imam tudi zaupanje, da se bo tudi ugodno rešilo jezikovno vprašanje.

Cehi in češka ministra.

Dunaj, 12. julija. Ministrski predsednik baron Beck je v konferenci s parlamentarno komisijo češkega kluba zahteval, da se pojasni stališče čeških poslancev napram vladi in napram ministroma dr. Pacaku in Fortu. V češkem klubu se bo v kratkem o tem razpravljalo, da se dožene, koliko čeških poslancev imata za sabo imenovana dva ministra. Sodi se, da bo pretežna večina čeških poslancev izrekla zaupnico ministroma Pacaku in Fortu.

(Dalje v prilogi.)

si ob tej priliki, da bi se kdo drugi prilastil te pravice priobčevanja, ker sem si jo osvojil jaz.

Ko smo se navečerali — Kobilec se je z vidno težavo izkopal iz postelje k sledi — treba je bilo zaliti. Zalivali smo sprva skupno, ker sva pa s Kobiličnikom videla, da Kobilec toliko spi je kot midva oba, smo pili vsak zase.

Ponoči je Kobilec občutil parkrat tako slabost, da je moral iti jest pripravljeno jed. Ko se je najedel, je pa smrčal v postelji, da mu je Kobiličnik zmetal vseh šest črevljev v glavo, ko nobeno godranje in kreganje ni nič pomagalo. Šele pri šestem črevlju se je Kobilec zbudil in ko sva mu ogorčeno povedala, kaj je vzrok bombardiranja s »škrpeti«, je odvrnil flegmatično: »To je moja nava-da! To je zdravo! Kdor ne smrči, ni zdrav!« In zaspal je naprej.

Vstali smo zjutraj ob štirih, to se pravi, vstala sva jaz in Kobiličnik. Kobilec sva sicer po dolgem trudu predramila, a mož ni bil voljan iti na Kamniško sedlo. Izgovarjal se je dremajoč, da je ravno zdaj najlepši čas za dobro spanje, ki je glavni pogoj za zdravo in dolgo življenje, poleg tega pa tudi še ne more hoditi. Naj greva sama, počakal naju bo tukaj in se odpočil, dokler se ne vrneva.

Odšla sva sama. Vso pot so nama ptičji peli svoje stare, a vedno sveže melodije, oster gorski zrak nama je hladi razbeljeno lice, krasne gorske

cvetlice so opojno napolnjevale bližnjo svojo okolico. Po ostrmem kamenju sta ropotali najini palici, veseli klici so mogočno odmevali od starodavnih sten Babe in Braune in ko sva se pozdravila s prvimi solnčnimi žarki, ki so naju obisali, bila sva na svojem cilju. Krasen razgled se nama je nudil po lepi Logarski dolini ter velikanih, kakor so Ojstrica, Mrzla gora, Rinke, Turška gora, pogled proti Kamniku, Mengšu in Ljubljani je bil pa prepreden z meglo, ki se je začela kmalu vzdigovati in obdajati hribe in gore, da je bil razgled na to stran sploh zastrt.

Ko sva se po krepkem okrepčilu v Kamniški koči vračala proti Bistrici, nabrali so nama postrežljiv pastirji živo-redečih rododendronov, s katerimi sva se potem bahala, da sva jih sama nabrala. Prepodila sva na tej poti dve vitki divji kozi, ki sta se v divjem diru skrili v mogočnem človeški nogi nepristopnem skalovju.

Vrnivši se v Bistrico sva našla Kobilec najboljše volje. Pred seboj je imel liter cvička in polno mizo jedil ter se mastil, kot se masti prav lačen človek. Pravil nama je, da se je seznanil s čedno punčaro, ki je naredila v družbi svoje omožene prijateljice izlet v Bistrico, in da je to znanje že kar perfektno. S tem znanjem, ki postane po vseh dosedanjih znanih soditi intimno in iz Kobilečve znanke prijateljica in ljubica njego-

va, obhaja on — Kobilec — jubilej, kajti ta znanka je trideseta, v katero se je do ušes zaljubil v svojem življenju. Pri devetindvajsetih je pretrgal ljubezensko razmerje iz tega ali onega vzroka, zdaj pa se hoče držati te in je ne izpusti na noben način iz rok. Seveda sva s Kobiličnikom prijatelju iskreno čestitala k jubileju in najnovejšemu znanju, prijateljstvu in ljubezni, kot se spodobi. Punčare njegove pa nisva videla, ker je napravila izlet po bližnji dolini.

Ko sva po kosilu s Kobiličnikom spomnila Kobilec na odhod proti Kamniku, izzvala sva v zaljubljenem prijatelju pravi vihar ogorčenja: on da bi hodil z nama filistroma, ko ima desetkrat, da stokrat boljše družbo v svoji družici! Sicer bi se pa njemu tudi brez punice prav nič ne mudilo nikamor, ker je še utrujen od hoje prejšnjega dne. Človek mora varovati svoje dragoceno življenje, katero živi samo enkrat. »Če nečes fletno živeti, po kaj si pa prišel na svet?« je vprašal Kobilec in midva videč, da ne spremeniva njegovega trdnega sklepa, sva jo ubrala proti Kamniku. Po poti sva ubila velikanskega modrasa, katerega sva v strašilo in svarilo vsem mimoidočim položila čez cesto.

V Kamniku sva našla prijetno družbo, tako prijetno, da sva zamudila prvi vlak. Ravno smo se najboljše zabavali, ko vstopi med nas Kobilec, iz katerega je vse teklo.

Hrupno je bil pozdravljen, a mož je bil slabe volje, posebno ko ga je Kobiličnik vprašal, v kakšnem razvitju je njegova ljubezen. Grdo je pogledal, potem pa pripovedoval, da je njegove tridesete ljubezni konec pred dvema urama in pol, ker je oboževanka imela seboj svoj ideal, za katerega Kobilec preje vedel ni. Ker se je on (Kobilec) dekletu nekaj usiljeval, mu je tisti »ideal« povedal nekaj tako krepkih in jasnih, da jo je Kobilec kot miroljuben človek (miroljuben pomeni tukaj toliko kot bojazljiv) urnih krač pobral iz Bistrice v Kamnik. Na poti je našel velikanskega modrasa, ki se je solnčil kar sredi ceste. Kobilec, srčen kot je, je zgrabil tistega modrasa za vrat, da je hudobno pihala strupena golažen, a mu vkljub temu ni mogla nič hudega storiti. Ko je bil Kobilec sit tega »špasa«, je modrasu zavlil vrat, to je, razbil mu glavo in ga položil na njegovo prejšnje mesto v strašilo in svarilo vsem mimoidočim.

Tako Kobilečeva povest, katero sva seveda poslušala z vidno napetostjo. Ko pa je skončal, potrkal mu je Kobiličnik na ramo rekoč: »Ali je pa, prijatelj Kobilec, tudi vse tako res, kakor si pravil o tem modrasu?«

»O resničnosti mojih besedi si upata dvomiti?« razkoračil se je Kobilec in v jezi spil kozarec vina, nato pa dejal:

»Jaz da bi ne bil prijel modrasa za vrat in ga potem ubil? Ali mar

misliš, da se ga bojim ali kaj? Ali hočeš slišati druge junaške čine moje, da ti bodo kar lasje vstajali pokonci? Prijatelj, jaz sem juna-ak, ki se ne ustrašim samega vruga!«

»Da si modrasa držal v roki, je že lahko mogoče, ampak da si ga ubil, ti ne verjamem.« odvrnil je Kobiličnik.

»Zakaj ne?«

»Ker sva ga ubila midva!...«

Videti bi bilo treba zdaj Kobilec, kako se je spremenil. Iz bahača je postal spokornjen grešnik, ki je priznal, da se je modrasa na cesti tako ustrašil, da je deset korakov nazaj odletel. Ker se žival ni premaknila s svojega mesta, metal je Kobilec kamenje nanjo in jo tudi parkrat pošteno zadell. Ker se pa le ni premaknila si ni upal mimo nje, dokler ni prišla kmetica, ki mu je povedala, da je modras že ubit, ker se muhe pasejo na njem. Šele nato je Kobilec šel mimo golazni, a še vedno s potrebnim strahom in mrzlo grozo.

Da je bilo v družbi zbog tega dogodka obilno smeha, se razume samo ob sebi. Celu Kobilec se je rezal kot pečen maček.

S prihodnjim vlakom smo se odpeljali v Ljubljano in srečno dospeli vanjo.

Opisal sem to svoje potovanje na Kamniško sedlo, ker sem prepričan, da se z njim prične nov del mojega življenja: sklenil sem postati stalen turist. Jože Kobila.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 12. julija. Ogrski ministri se jutri povrnejo v Budimpešto. Meritorna pogajanja so toliko kot končana, vendar pa se podrobnosti nagodbe obelodanijo šele v septembru. Meseca septembra se imajo še rešiti manjša resortna vprašanja, potem se prične redakcijska posvetovanja in v oktobru se nagodba predloži parlamentu.

Kriza na Hrvaškem.

Zagreb, 12. julija. Na današnji seji hrvatsko-srbske koalicije se je odobril manifest na narod, ki so ga sestavili poslanci dr. Medaković, dr. Lorković, Supilo, dr. Badaj, dr. Bauer, dr. Mažuranić in Pribećević. Koalicija je razpravljala o bodočih volitvah in sklenila, da nastopijo vse koalirane stranke složno v volilni borbi. V to svrhu se ustanovi nova volilna koalicija in določilo se je, da ima tekom 8 dni vsaka koalirana stranka izvoliti in predsedniku Tuskamu naznaniti po 2 člana, ki bodo skupaj tvorili odbor za priprave glede bodočih volitev in kandidatur.

Pogodba med Rusijo in Japonsko.

London, 12. julija. Iz Tokija poročajo, da je imel ministrski svet preteklo sredo sejo, na kateri so se sprejele temeljne točke rusko-japonskega dogovora. Zatrjujejo, da se v smislu tega dogovora izdatno poveča japonska interesna sfera v Mandžuriji in da bo Japonska priznala ruski vpliv v Mongoliji.

Obrtni vestnik.

Nekaj pripomb k izvedbi zakona o penzijskem zavarovanju zasebnih uslužbencev. Kakor mnogi drugi zakoni, ki so bili sklenjeni v zadnjih tednih v starem parlamentu, ima tudi zakon o penzijskem zavarovanju zasebnih uslužbencev to brezdomno slabo stran, da je dokaj važnih vprašanj prepuščenih končni ureditvi potom izvršilnih ukazov. Priznati se sicer mora brez pridržka, da so se le na ta način dale odpraviti v razmeroma kratkem času razne zakonske predloge, kajti sicer bi se prav lahko dogodilo, da bi zaostal ta ali oni zakon, ker ne bi bilo morda mogoče doseči sporazumljenja. Tako pa je zakon le zagotovljen, in preko težav, ki jih napravljajo ureditev katerega spornega vprašanja, si bode morala pomagati vlada sama. O tem, ali je na tak način vedno najbolje skrbjeno za prizadete kroge, ne bomo preiskovali. Komodnejše je tako postopanje na vsak način, zakon je zagotovljen, eventualni odij pada na izvršilne ukaze, ki pa jih je naposled vedno lažje izpremeniti, izboljšati in popolniti, kakor zakone same. Doživeli smo tak slučaj leta 1902, ko je šlo za izvedbo zakona o detaljnem potovanju (zbiranje naročil po trgovskih potovalcih pri zasebnih strankah). Ob tisti priliki je bilo istotako vladi izdati o dokaj važnih predmetih podrobna določila v izvršilnem ukazu k zakonu. Skrajno neprimerne določbe, ki so kruto zadele trgovske potnike in pa njih delodajalce, so tedaj vzbudile splošen odpor, in vladi naposled ni preostajalo druge, nego odločiti se za nov, potrebam primernejši izvršilni ukaz. Tudi zakon o penzijskem zavarovanju zasebnih uslužbencev, kakor rečeno, prepušča ureditev mnogih važnih vprašanj izvršilnemu ukazu. Govorili smo že o tem, da niti osnovno vprašanje glede obsega zavarovalne dolžnosti, ni v zakonu rešeno s potrebno jasnostjo. Velike, številne zastopane stanovske skupne preostajajo, glede katerih vsled nezadostno jasne besedila zakona nastaja dvom, ali jih je sprejeti v penzijsko zavarovanje zasebnih uslužbencev ali pa jih je izločiti ter jim dati tolažbo, da pridejo na vrsto pri bližnjem delavskem zavarovanju za starost. Ta dvom in ta nejasnost se zlasti tiče tudi trgovskega pomožnega osebja in pa tovarniških delavcev. Poizvedovanja, ki jih je nedavno uvedla vlada po vseh kronovinah v tem predmetu, so imela v prvi vrsti namen, podati nekoliko jasnosti o tem, kako sodijo prizadeti krogi, delojemalci in delodajalci, glede privzetja omenjenih stanovskih skupin v penzijsko zavarovanje. Izjave, ki so došle od interesentov, naj bi bile nekako vodilo za vlado, morda tudi opora. Ta anketa, ki se je izvedla v prvi vrsti zaradi trgovskih nastavljenecov in tovarniških delavcev, je bila dovršena s 1. julijem. Po tem, kar se je zvedelo v teh izjavah iz posvetovanj stanovskih organizacij in gospodarskih korporacij, se more reči, da se je pretežno število delodajalskih organizacij v južnih provincah izreklo za privzetje v penzijsko zavarovanje. Danes seveda ni moč povedati, kako stališče zavzame vlada v tem pogledu o izvršilnem ukazu, ki bo v tem slučaju sploh najdaleko-

sežnejše važnosti. Toliko pa je gotovo, da po teh rezultatih ankete ne bo mogla kratkoma izločiti trgovsko pomožno osebje iz starostnega zavarovanja. Naziranja, mnenja in razlogov, ki so jih navedla došla ji poročila, ne bo mogla kar ignorirati. Pri tem tudi se ne sme v nemar puščati dejstva, da so razmere po raznih delih države sila različne. Položaj in sodelovanje trgovskih nastavljenecov v srednjih trgovinah, kakor so običajne v južnem delu, je dokaj drugačen kakor recimo v takozvanih „Warenhausih“. Delavno silo, ki mora imeti pregled in sodbo v cel kupčiji, je pač drugače vpoštevati nego one uslužbenice, od katerih se ne zahteva niti lastne predurnosti niti se jim ne nalaga večje odgovornosti. Poleg tega meritornega vprašanja, h kateremu pristopi še nekaj drugih, bo v izvršilnem ukazu urediti tudi upravo zavodov, ki bodo nositelji predmetnega zavarovanja. Razpravljalo se je že pri nas o takozvanih delželnih poslovalnicah, ki bodo nekeke filijalke osrednjega zavoda na Dunaju ter imele prav važen delokrog; tudi na tem mestu se je že pisalo o važnosti take posebne dež. poslovalnice za deželo Kranjsko. Centralna vlada je vsekakor že poučena o zahtevah kranjskih interesentov, vendar pa tega vprašanja ni pustiti iz vida, dokler ni ustanovitev deželne poslovalnice v Ljubljani zagotovljena. V zvezi z vprašanjem, tičečem se ustanovitve deželne poslovalnice v Ljubljani, je vprašanje o porazdelitvi državnega prispevka k upravnim stroškom vavarovalnih zavodov. Kdor je zasledoval priprave za zakon o penzijskem zavarovanju ter o po-
znejšem stadiju razprave v plenumu in socialnopolitičnem odseku poslanske zbornice, mu bo v spominu, da se je na načrtu, ki ga je vlada predložila, takoj grajalo kot občuten nedostatek, da se vlada brani prispevati k stroškom tega zavarovanja ter nalaga kar na kratko celo breme prizadetim krogom samim, službovalcem in službojemalcem. Ves trud in napor, izposlovati od vlade, da bi tudi ona vsaj z nekolikimi odstotki pomagala pri zavarovalnih premijah, je bil zastoj in brezuspešen. Kar se je dalo doseči je bilo to, da se je država obvezala prispevati k stroškom za plače prvih vodilnih uradnikov penzijskega zavoda in pa deželnih poslovalnic z letnim zneskom do 100.000 K. Znesek 100.000 kron je maksimum prispevanja, ki je zagotovljeno v § 37. zakona o penzijskem zavarovanju. Razdelitev tega zneska na posamezne zavode bo vsekakor zvezana s težavami. Določitev ključa za porazdelitev je tudi za našo deželo znatne važnosti, in dobro in previdno bode, da naši poslanci ne odtegnejo tej zadevi svoje pozornosti. Ob določitvi delnih zneskov, ki naj pridejo v dobro posameznim zavarovalnim zavodom, bo treba vsekakor vpoštevati, da je treba v prvi vrsti ozirati se na poslovalnice z manjšim številom članov. Kajti prav dež. zavarovalnice, ki morejo zlasti v pričetku v obstoječih razmerah računati le z omejenim, manjšim številom članov ter zategadelj tudi z razmeroma manjšimi vplačili, potrebujejo gromote opore od države, sicer bi uprava preveč obremenila te podružnice. Gotova izmera splošnih, generalnih upravnih stroškov je dana količina za vsako deželno poslovalnico brez ozira in ne glede na število članov in na višino letno se zbirajočih vplačil. Tako pa je vsekakor stvar pravičnosti in obzirnosti do denarno slabše zaslonjenih zavodov, da se jim odkaže razmeroma višji del državnega prispevka, kakor bi jim šel ob zgolj mehanični porazdelitvi skupne vsote, če bi se porazdelil državni prispevek po višini denarnega prometa. V tem primeru bi prišle na manjše zavode docela neznatne vsote. Deželne poslovalnice z manjšim delokrogom, in zmernim številom članov, bodo stroški splošne uprave, ki se jim ni moč ogniti, težje in občutnejše zadeli kakor pa močnejše zavode. To stoji in steme vlada vsekakor računala, ko se je odločila prispevati z razmeroma prav malo svoto. Zategadelj pa je edino pravilno, da se ob razdelitvi državnega prispevka v največji izmeri per 100.000 kron jemlje v prvi vrsti ozir na slabše in manjše zavode ter se jim odkaže tolike zneske, da bodo zmogle plačilo za uradniško osebje. Pri tem je vpoštevati tudi to dejstvo, da bodo imele deželne poslovalnice mnogo stroškov vsled pošiljanja delegatov na skupne seje ter jim bode kontrola narejala prav znatne težave. Obiskovanje sejmov na Ogrskem. V zmislu obstoječe pogodbe so upravičeni avstrijski podaniki obiskovati ogrske sejme pod istimi pogoji kakor ogrski državljani. Isto velja za Ogre, če pohajajo na sejme v Avstriji. Za naše sejmarije je tedaj važno, da so poučeni o določbah, ki veljajo za sejme na Ogrskem. V tem pogledu določajo predpisi, veljavni za sejme na Ogrskem, da se

morajo sejmariji izkazati na zahtevo nadzorovalnih uradnikov vsak čas z obrtnim listom. Prodajalcem, ki nimajo obrtnega lista, se zabrani razpečevanje blaga. To določilo velja za vse one, ki redno obiskujejo sejme. Ne tiče se pa ta predpis onih prodajalcev, ki razpečevajo izdelke domače industrije. Ker utegne za tuje prodajalce nastati dvom, ali so predmeti, ki jih prodajajo na sejmu res izdelki domače industrije, je priporočati, da si taki prodajalci proskube potrdilo svojega županstva ali pa pristojnega glavarstva.

Glasovi z Jesenic.

— Socialno demokratski agitatorji so pripovedovali z največjo baharijo, da je socialno demokratska stranka najpopolnejša in najbolj odkritosrčna, ki more baje edina izvojevati družabni red, ki bo pravičen revežu in bogatinu. Socialni demokratje so v marsičem podobni klerikalcem. Prvi so vzeli v zakup želodčno vprašanje, drugi pa versko in na podlagi tega se potem rešuje socialno vprašanje. Socialni demokratje so vedno silno bojeviti, dokler so kot stranka brez moči, kadar pa so toliko močni, da bi res lahko kaj storili, potem so pa navadno prav lepo pohlevni in se niti za las ne razlikujejo od toliko zaničevanih buržoazijskih strank. Francoski socialisti, ki še niso ministri, hujskajo vojaštvo k upor, njihovi bratovi, ministri, pa se poslužujejo v boju proti štrajkujočemu delavstvu istih sredstev kakor v absolutistični Rusiji od carja imenovani buržoazi. In kako lepo bi se čulo, če nam prične enkrat Kristan navdušeno govoriti o velikem patriotizmu nemških socialistov, ki so postali ognjevit pristaši militaristične Nemčije, odkar jim je Bülow pokazal svojo neizprosno prusko pest. . . . O klerikalcih bi bilo neumestno govoriti v tem oziru. Njihovo vpitje je naperjeno v to, da ostane ljudstvo zabito in neumno, ker potem se ni bati reče, da bi kedaj segel v polno rimsko mošnjo, ampak bo v svoji pasji ponižnosti čakal, da pade pod mizo ogledana kost. . . . Klerikalec se drži starega, socialni demokrat pa brezobzirno podira, a se mu niti ne sanja kaj naj postavi novega na razvalinah. To so politični sleparji. . . .

— Jeseniškim socialnim demokratom svetujemo, da se otresejo Kristan-Kopačeve kuratele. Kristan jo je že itak zavozil v Ljubljani, kjer ga sploh nihče več ne mara, čemu hodi potem še na Jesenice. Tu se čisto lahko pogrša njegovo zmedenost, politikovanje. Upamo, da bo mož upošteval našo odkritosrčno besedo!

— O nekih nerednostih se govori po Jesenicah, ki so se baje dogodile pri denarju, ki je bil nakazan posameznim železniškim delavcem od ravnateljstva za časa pasivne resistance. Več delavcev je odstopilo od krajevne socialno demokratske organizacije. To vest beležimo, ker želimo, da se pojasni od merodajne strani.

— Proč od Jesenic so vpili pred par meseci naši klerikalci ter prijekali shode pri katerih so agitirali za razdelitev občine. Danes so popolnoma tiho. Vemo, kaj to pomeni. Takrat še niso vedeli, da bodo napredni častni občani razveljavljeni in so se bali razpusta občinskega odbora vsled obstrukcije naprednih občinskih odbornikov. Vedeli so dobro, da bi bila zmaga napredna stranka na celi črti. Klerikalci so sedaj kar lepo tiho, ker so uverjeni, da dobe občinsko gospodarstvo v roke. Tu imamo zopet jasen dokaz, kaj pomeni pri klerikalcih delo za ljudstvo: hujskanje in izkoriščanje nevednih ljudi. Na mestu bi bilo, da se sedaj oglašijo Jeseničani: proč od Save, ki je klerikalna do mozga!

— 17. julija poteče rok za vložitev rekurza na ministrstvo notranjih zadev proti famozni razsodbi c. kr. deželne vlade kranjske glede jeseniškega občinskega odbora. Radovedni smo, kaj poreče ministrstvo!

— Klerikalna trobenta v „Slovenou“, napada naprednjake čes, da so se udeležili „Volksversammlung“, ki so jo sklicali socialisti na Jesenicah, nima pa niti grajalnega glasu za kolodvorsko restavracijo, kjer se slednji dan neusmiljeno nemškutari ter prezira slovenski jezik. Če se čutijo klerikalci za take junake, zakaj se niso udeležili shoda ter protestirali proti nemškim plakatom ter sploh proti vladi, ki pošilja na Jesenice uslužbenice, ki ne razumejo jezika krajevnega prebivalstva! Oj ti klerikalni jeseniški narodnjaki, kako narodni so na papirju!

— Prvi kol nemškega mostu do Adrije je bil zabit takrat, ko se je odprla nemška šola na Savi in je slovenski duhovnik pozdravil slavnostne udeležence v nemškem jeziku. „Slovenec“ ni pisal o

tem niti besedice. Seveda, v tedanjih časih so se radostili klerikalci in Nemci v sladkem obsevu!

— Starega Plutarha citira dopisnik „Slovenca“ in misli, da bo s tem silno ugajal svojim nedolžnim ovčicam, ki bodo kar zijale od take učenosti. Ako se je Plutarh rad valjal v prahu pred svojimi bogovi, nam še to ni dokaz, da bi bila že tudi vsaka neumnost upravičena. . . .

— Župnik iz Koroške Bele ima v zadnjem času dokaj opravila z orožništvom in državnim pravdništvom. Pri državnozbornih volitvah je hodil po hišah ter popisoval glasovnice. Tolaži pa se z mislijo, da je nedolžno preganjan, ker je uverjen da se je bojeval za Kristusa, četudi je prišel v konflikt z državnim zakonom, ki so ga skovali klerikalni poslanci. . . .

— Desetletnico svojega obstanka obhaja požarna bramba na Koroški Beli v nedeljo 21. t. m. s primerno slavnostjo.

— Opozarjamo na slavnost, ki se vrši v nedeljo 14. t. m. v St. Jakobu na Koroškem o priliki polaganja temeljnega kamena za „Narodno šolo.“ Naša dolžnost je, da posetimo brate Korošce v kar največjem številu. Govori se, da napravijo protislavnost nemški turnerji iz Beljaka, katerim se pridruži tudi jeseniška nemškutarija!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. julija.

— V legitimacijskem odseku poslanske zbornice so klerikalci v zvezi z Nemci vpriporili včeraj spletko, ki sicer nima praktičnega pomena, a nam kaže v posebno jasni luči ostudni značaj teh okajenih poštenjakov. Župan Hribar je pri volitvi zmagal z ogromno večino glasov. Klerikalce je ta poraz zadel v srce, zlasti še radi tega, ker so pred volitvijo široko-ustno naznanjali, da je zmaga njihovega kandidata čisto gotova. In poraženi so bili v zvezi z Nemci. Proti vsaki volitvi je dopuščen protest in klerikalci imajo že od nekdaj navado, da radi protestirajo proti neljubim jim poslaneem. To nič ne velja in ne dela nič truda. Tudi proti Hribarjevi izvolitvi so klerikalci napovedali protest, a vložili ga niso do zadnjega trenutka. Iz umljivih razlogov. Bali so se namreč, da bi bili vloženi protesti proti izvolitvi Šusteršiča, Gostinčarja in Žitnika. Bali so se teh protestov toliko bolj, ker so klerikalni agitatorji v teh okrajih nečuvno sleparili in bi se bili protesti lahko imenitno utemeljili. Zato so čakali do zadnjega trenutka. Ko so pa videli, da narodno napredna stranka ni vložila nobenega protesta in da ne dela nobenih sitnosti, so zadnjo uro vložili protest proti Hribarjevi izvolitvi. Ne samo iz zlobnosti in nagajivosti, kakor živ ogenj peče klerikalce, da nimajo Hrvatov pod svojo komando in Šusteršič kar divja onemogle jeze, da je „Jugoslovanski klub“ večji, uglednejši in veljavnejši kakor njegov klub. Njegovi načrti so se vsi izjalovili, zato se hoče maščevati in zato je vložil omenjeni protest. Zdaj je bila njih skrb, dobiti poročevalca, ki bi poročal v njihovem smislu. Izbrali so v to italijanskega klerikalca. Proti vsem parlamentarnim običajem so tega res spravili na poročevalsko mesto, in sicer s pomočjo svojih zaveznikov — Nemcev. Cuker-Wolf in Zlindra Šusteršič sta se naposled vendar našla. Blagoslovljena bodi ta zveza. No, pa drevesa te nemško-klerikalne zveze ne bodo zrasla do neba. Prišlo bo vsaj do razprave o kranjskih volitvah in prilika bo pokazati, kako so pri teh volitvah sleparili klerikalci. Pa tudi v drugem oziru je dobro, kar se je zgodilo. Zdaj bodo vsaj Hrvati in drugi Slovani spoznali klerikalce od nove strani. Narodno-napredni stranki pa bodi ta slučaj v pouk, da je treba proti klerikalcem vedno postopati z najskrajnejšo brezobzirnostjo.

— Zveza klerikalcev z Nemci se je očitno pokazala v včerajšnji seji legitimacijskega odseka, ko so vsi nemški člani kakor en moč glasovali za predlog Šusteršičevega podreznika dr. Benkoviča, naj se za referenta o

volitvi poslanca Iv. Hribarja določi ne dr. Laginja, marveč italijanskega klerikalca Bugatta. Klerikalci bodo seveda to zvezo skušali utajiti in napeli vse sile, da bi naslikali glasovanje o oddaji referata o Hribarjevi volitvi kot plod golega slučajja. Da pa slovenska javnost v tem oziru ne bo v zmoti, konstatujemo za danes brez vsakega komentarja, da je bil v četrtek na Dunaju v parlamentu dr. Eger, vodja ljubljanskih Nemcev, in da je prišel tja kak po dogovoru z dr. Šusteršičem, da pregovori nemške napredne člane v legitimacijskem odseku za klerikalno spletko proti poslancu Hribarju. Sodbo o tem podlem dejanju Šusteršičeve družbe prepuščamo mirne duše pošteti slovenski javnosti.

— „Prava sreča“. Župan Hribar je zadnjič govoril v drž. zboru o volilni reformi za kranjski deželni zbor. Zavzel se je z vso odločnostjo za splošno in enako volilno pravico. V trenutku, ko so kranjski klerikalci sklenili trdno zvezo z Nemci in hodijo katoliški duhovniki roko v roki z Losvonomrovci, je bilo to klerikalcem seveda jako neprijetno, zlasti ker so vezani varovati privilegij nemških aristokratov do 10 (!) mandатов v dež. zboru. V tem tiči vzrok, da so klerikalci spustili z verige svojega Gostinčarja, ki so ga poslali v drž. zbor zato, da bi imeli človeka za taka opravila, ki se jih drugi sramujejo izvrševati. Gostinčar se je tudi ves čas kakor kak šipatelj zaganjal Hribarju pod noge. No, pa bodi. Na vse zadnje ni to nič hudega. „Slovenca“ je Hribarjev govor precej poparil. Ker ni vedel nič stvarnega navesti, je po svoji navadi Hribarja zasmehoval. Na ta način si vedno pomaga, kadar pride v zadrego. In zapisal je pri ti priliki, da je prava sreča za župana Hribarja, da Gostinčar ni prišel do besede, da bi bil županu odgovoril. Prava sreča! Tu se pa res že vse neha. Človeku kar pamet zastaja, da je sploh mogoče kaj takega zapisati. Prav kakor bi ne poznali pometača Gostinčarja in bi ne vedeli, da Gostinčar drugega ne zna, kot pisma prenašati in pljuvalnike snažiti. Spridlo takih gorostasnosti je seveda nemogoča vsaka polemika in sploh vsaka diskusija.

— Za skupen jugoslovanski klub se zavzema „Posavska straža“, glasilo dr. Benkoviča, ki sedi v Šusteršičevem klubu in pravi, da „cep-ljenje moči koristi samo našim nasprotnikom, nemškim nacionalcem, ki v narodnih ozirih nastopajo kot mogočna falanga nasproti vladi, četudi je njih narodna parlamentarna zveza v drugih vprašanjih razcepljena na več podklubov.“ „P. Str.“ upa, da se do jesenskega zasedanja posreči ustanoviti klub vseh 37 jugoslovanskih poslancev.

— Volilna reforma za dež. zbor kranjski. Ministrski predsednik baron Beck je že stopil v dotiko s kranjsko klerikalno stranko zastran volilne reforme za deželni zbor. Kakor čujemo iz jako zanesljivega vira, se je Beck tudi domenil o bistvu te reforme s klerikalci. Ustanovi naj se nova kurija — vse drugo pa naj ostane, kakor je bilo doslej. To je vladni načrt. In klerikalci, ki so šele pred nekaj dnevi na usta dr. Kreka v drž. zboru razglašali, naj se tudi za dež. zboro uvede splošna in enaka volilna pravica, so kot pravi komedijantje hitro pohodili splošno in enako volilno pravico in se izrekli ne samo za kurije nego tudi za ohranitev veleposestniškega privilegija. Krek in Šusteršič pojmeta kot Schweglova štifelpucerja v boj za nečuvni privilegij par tuatov nemških aristokratov. Tisti ljudje, ki toliko govore o svojem demokratizmu, so se zavezali, da bodo za večne čase ohranili 53 nemškimi aristokratom 10 mandatorov. Ali si more kdo predstavljati še grše hinavce, kakor so ti naši klerikalci?

— Politično spletkarstvo v sokolstvu. Advokat brez klientov dr. Ravnihar, in zdravnik brez pacientov dr. Stojc hočeta za vsako

ceno postati politična voditelj, dasi nista doslej pokazala niti najmanjšo zmožnost za politično vodstvo, niti najmanjšo voljo za resno politično delo. Vse njiju delovanje je bilo doslej omejeno na zabavljanje à tout prix, iz katerega zabavljanja pa je odsevala samo obsežna politična nevednost. Kontrast med to ubožno inteligenco in med gorostasno domišljavostjo imenovanih streberčkov je tako ugodno učinkoval na javno mnenje, da te „gospodarske stranke“, obstoječe iz petih ali šestih močicev, živ krst ni hotel smatrati za resno. V zadnjem času dobivamo pritožbe, da je dr. Ravnihar začel spletkariti med Sokoli. Ko bi mu bilo le količkaj mar za prospeh sokolstva, bi se kaj takega ne predrznil. Sokolstvo je nepolitična in nestrankska organizacija in naj to ostane. Mi smo se vedno po tem ravnali in nismo sokolstva nikdar zapletali v strankarske boje. Najboljši dokaz tega je, da smo se vdali, ko je bil dr. Ravnihar izvoljen za starosta zveze slov. sokolskih društev. Nasprotovali smo izvolitvi dr. Ravniharja, ker nima nobenih sposobnosti za starosta sokolske zveze in ker nismo imeli zaupanja v njegov značaj. Toda čim se je nasprotje med sokoli samimi poravnalo, smo opustili vsako nasprotovanje. Niti eneslanice nismo vrgli starosti sokolske zveze na pot. Tudi ko smo začeli uvidevati, da zlorablja ta starosta svoje stališče v sokolski zvezi za to, da lovi med Sokoli pristašev za tisto smešno klico, ki se imenuje „gospodarska stranka“, smo še molčali. Sedaj pa ne moremo več molčati, ker je dr. Ravnihar v svoji lastnosti kot starosta sokolske zveze začel javno na nedopusten način demonstrirati zoper napredno stranko. Zgodil se je slučaj, ki se mora pibiti. Ko so se Sokoli zadnjič peljali v Prago, je v Taboru pozdravil Sokole ondtni župan. Ko je taborski župan omenil potem, da je „uro poprej imel čast pozdraviti ljubljanskega župana“, tedaj pa je dr. Ravnihar demonstrativno pokazal taborskemu županu hrbet. Vse se je spogledovalo, vse se je čudilo, kajti vsakdo je zapazil, da dr. Ravnihar še slišati noče, kadar se govori o ljubljanskem županu. Kako zasebno mnenje ima dr. Ravnihar o ljubljanskem županu, to je njegova privatna stvar, za katero se nihče ne briga. Škandal pa je, da dr. Ravnihar v svoji lastnosti kot starosta sokolske zveze demonstrira moč, ki je bil mnogo let starosta ljubljanskega Sokola in je njega častni član. S tem je dr. Ravnihar pokazal, da je strankar tudi kot starosta sokolske zveze ter da zlorablja to častno mesto, ki ga itak ni zaslužil, za demonstriranje v prid svoji preklavni „gospodarski stranki“. Dr. Ravnihar mora vedeti, da s tem le škoduje sokolski stvari in zapleta sokolstvo v politične boje, a prav to, da mu je njegova stranka več kakor sokolstvo, dokazuje, da ni pravi mož za starosta sokolske zveze.

— **Klerikalno nemška zveza na Jesenicah.** Da so jeseniški klerikalci na Jesenicah sklenili zvezo z Nemci, da bi vrgli napredno stranko ob tla, pokazalo se je že z jasnimi dokazi ob mnogih prilikah. Kako uprav zdaj ta zveza cvete, je razvidno iz dopisa v vsenemški „Marburger Zeitung“, kjer se pod naslovom „Končno Nemcem prijazno občinsko zastopstvo“ udriha po naprednjakih, pred vsem po poštarju g. Schreyer in županu g. dr. Kogej. Na konci pa slove dopis sledeče: „V nekaj tednih se prične čisto nova perijoda, nova vlada, Nemcem prijazno in naklonjeno občinsko vodstvo. S tem dnevom morejo domači kakor tudi oni Nemci, ki prihajajo v naš kraj kot tuji, za gotovo računati, da se jim ne bo skrivil noben las več in da bodo vedno najpristranejši pozdravljeni na Jesenicah! Heil und Sieg!“ Bolj jasno ne bi bilo mogoče potrditi klerikalno-nemške zveze na Jesenicah. Ko pridejo klerikalci s pomočjo vlade in drugih pripomočkov

do veljave, bodo Jesenice v kratkem najnesramnejše nemško gnezdo, do čim bodo Slovenci docela brespravni! Take sadove bo rodila klerikalno-nemška zveza in Nemci s prepričanjem lahko kriče: „Heil und Sieg!“

— **„Prosveta“ — obmejnim Slovincem na Štajerskem in Koroškem.** Že četrto leto ustanavlja „Prosveta“ po Slovenskem knjižnico in že prodira zahteva po ljudski izobrazbi v vse sloje našega naroda. Izobrazba je ona moč, ki nas napravi nepremagljive napram vsem narodnim sovražnikom. Nemški ekspanzivnosti se umika slovenski življenjski vedno bolj in bolj proti jugu; vsled tega nas ne sme iznenaditi zadnje ljudsko štetje na Štajerskem in Koroškem, ki priča jasno o stalnem prodiranju Nemcev. „Prosveta“ je prevzela težavno nalogo, priskrbeti vsem obmejnim krajem na Štajerskem in Koroškem slovensko čtivo; s tem hočemo vsaj v nekoliko paralelizirati pomankanje slovenskih šol na jezikovni meji. Naloga tako dalekosežnega pomena „Prosveta“ sama, navezana na lastne moči, seveda nikakor ne more izvesti, zato se obračamo do Vas, Slovinci, s prošnjo, da prispevate po močeh s knjigami in z denarnimi prispevki za naš blag namen. Knjige in prispevki naj se blagovolijo poslati na naslov: „Prosveta“, Ljubljana, „Mestni dom“. Komur pa je pošiljanje knjig nepriljetno, naj nas blagovolijo vsaj primerno obvestiti.

Odbor akad. fer. društva „Prosveta“.

— **Šolstvo na Kranjskem.** Nemški listi trobijo v svet skrajno perfidne in lažnjive vesti v šolstvu na Kranjskem. Graška „Tagespost“ oz. njen obskurni dopisnik iz Ljubljane je dognal „na podlagi statistike“, da na Kranjskem na 6 srednjih šolah (gimnazij) v Ljubljani, ona v Novem mestu in Kranju, realka in moška in ženska pripravnica v Ljubljani, ki imajo 27 nemških, 4 utrakvistične in 16 slovenskih razredov, poučuje 18 nemških, 96 slovenskih in 2 drugojezična učitelja. Iz tega, pravi pisec, se vidi, da nemške učne moči nimajo prav nobene prednosti in da so zastopane, ko je I. državna gimnazija v Ljubljani nemška, nemška je realka, ostale gimnazije so nemške v štirih razredih, pripravnica je pa utrakvistična. Kako je to besedičenje perfidno, se vidi na prvi hip. Seveda so naše srednje šole nemške, a samo zato, ker se v njih slovenska mladina, ki povsod v njih tvori tako ogromno večino, da nemško dijaštvo, — če ga je sploh kaj — docela izgine, poučuje v nemškem jeziku. Učnemu zavodu dajo njegov jezikovni značaj njegovi obiskovalci dijaki. Ako so ti Slovenci vsi ali po večini, je ta zavod slovenski in nič drugačen. Da se po naših srednjih šolah poučuje toliko v tujem nam nemškem jeziku, je žalibog res, je pa tudi krvava krivica, proti kateri se bomo vselej z vso odločnostjo bojevali. Istotako bomo bili neizprosni boj proti nameščanju nemških profesorjev na naših srednjih šolah. Slovensko dijaštvo naj uči slovenski profesor, ki ima srce zanj, ne pa tujec, ki ga sovraži iz dna srca, kar se vidi pri vsakokratnih klasifikacijah. Zatorej: Slovincem slovenskih srednjih šol samo in izključno s slovenskimi profesorji. Nemci naj pa uče svoje ljudi!

— **„Drang nach Osten“** se imenuje knjiga, ki jo je spisal dunajski publicist dr. Vergun. Ta knjiga je vzbudila mnogo zanimanja v vseh slovenskih političnih krogih, saj jim je pokazala vso nevarnost nemškega razširjevanja po slovanskem ozemlju. Važnost te knjige so spoznali tudi naši klerikalci in prosili so dr. Verguna dovoljenja, da izdajo to knjigo v slovenskem jeziku. Dobili so to dovoljenje, plačali tudi prevajalca 100 kron honorarja in dali knjigo v tisk. Že dve leti je tega, kar je knjiga popolnoma natisnjena, a — na dan je ni. Klerikalci je nečejo izdati. Zakaj ne? Ali zato, ker se dr. Vergun v tej knjigi izreka proti klerikalizmu ali zato ne, ker so med tem klerikalci sklenili zvezo z Nemci in vsled te zveze ne smejo

več nastopati proti pangermanskim naklepom zoper Slovence. Prosimo odgovora!

— **Peticije za slovenske vseučilišče in sploh slovenske šole** so vložili krajna šolska sveta v Petrovčah in v Ljubljani in „Zveza slovenskih pevskih društev“.

— **Boštanjka grajščina — prodana.** Dr. Šusteršič si mane roke. Posrečilo se mu je prodati Boštanjško grajščino. Plačal je zanjo okroglo 670.000 kron — kje jih je vzel, tega še vedno ni pojasnil — dobil pa je zanjo nad 900.000 K. To je vsekako prav lep dobiček. Da, da, reševanje slovenskega ljudstva in katoliške vere nese, če človek ta metjé razume.

— **Imamo jo!** Od Savinje se nam piše dne 11. julija: To, kar je Vaš list že pred meseci prvi prorokoval, imamo, namreč klerikalno posojilnico! Načeloval bode novemu institutu, kakor je umevno, duhoven Cestnik, veroučitelj na slovenski gimnaziji, oproda pa mu bode profesor na tistem zavodu, dobroznani Fon. Sicer so še v odboru posestnika Lipovšek in Samec, delavec in klerikalni agitator izza zadnjih volitev prosluli gabrski Karba ter trgovec Pero Kostič kot merkatilni izvedenec. Konzumar žalostnega spomina, vkar Gorišek pa v ozadju ždi... Bojevito in bojaželjno naših klerikalcev sta dobili torej s tem zavodom vidni izraz. Dobro! Mi bomo mirno zasledovali najnovejši ta gospodarstveni boji. Posledice se pokažejo prej ali slei.

— **Celjski vikar Gorišek** je začel v poslednjem času delavstvo hujskati proti svojim delodajalcem, in sicer v ljubljanski cunji, ki ima ime „Naša moč“. Posebno se je zaletel v voditelje delavcev v kemični tvornici v Gabrjih, a jo je pri tem že pošteno skupil. Svetujemo mu, da naj kar miruje, sicer jo bo moral vendar odkuriti iz Celja v kljub vsej prizanesljivosti njegovega sladkobednega — predstojnika.

— **Imenovanje.** Gosp. Davorin Trstenjak, ravnatelj višje dekliške šole v Gospiču, je imenovan za okr. šolskega nadzornika kr. županijske oblasti v Gospiču. Gosp. Trstenjak je štajerski Slovenec.

— **Sodna vest.** Kancelist Franc Čargo je premeščen iz Kanala v Gorico.

— **Iz gozdarske službe.** Okr. gozdar g. Alojzij Barle je premeščen iz Radovljice v Ston v Dalmacijo, na njegovo mesto pa pride gosp. Alojzij Rihteršič iz Klane v Istri.

— **Vojaški koncert** ki naj bi bil v četrtek na prostornem vrtu „Narodnega doma“, izvršil se je v areni „Narodnega doma“. Privabil ni sicer mnogo udeležencev, zbralo pa se je odlično občinstvo, ki je pozorno sledilo izvajanjem koncertne godbe ter se ob vseskozi polnjeni postrežbi restavracije gosp. Kržišnika izvrstno zabavalo. Priznati se mora, da je bil koncert zelo animiran. Res je, da je na udeležbo koncerta zelo neugodno vplivalo slabo vreme, a res je tudi, da je manjši obisk ravnotako zakrivila mržnja, ki jo goje nekateri narodni krogi vprav neopravičeno nasproti vsemu, kar se prireja za negovanje narodnega socijalnega življenja v „Narodnem domu“. Ali res diši v mali, temni in zakajeni beznici „talni — zlata“ kapljica bolj kakor pa na hladnem vrtu ali v prostorni areni „Narodnega doma“ pristno rujno vino? Ali se res bolj zabava v stisnjenih sobah, kakor v zračnih prostorih? „Narodnemu domu“ je odkazana dvojna naloga, dajati zavetišče narodnim društvom in propagirati narodno družbeno življenje. Naš „Narodni dom“ v Ljubljani izvršuje prvo nalogo naravnost čudovito. Dvanajst važnih narodnih društev ima tu notri svoje prijetno bivanje. A drugo nalogo spolnjuje jako zanikarno, da skrajno malomarno. Seveda, ker mi to tako hočemo. Niti „frakarstvo“ niti „antifrakarstvo“ ne delata v tem pogledu nikake izjeme. Vemo, da jih je veliko, ki bi že posečali družbeno življenje v „Narodnem domu“, a le odločiti se ne morejo za to. Kdor hodi poleti ob zahajajočem solncu mimo prostranega vrta „Narodnega doma“, se čudi, da tu notri pod košatimi lipami stoji „toli praznih miz in stolov, ter z veliko nejevoljo kritikuje neopravičeno preziranje tega, v Ljubljani največjega, za večerni odpočitek in ohlad najudobnejšega vrta. Sam pa tudi ne gre notri. Zakaj

ne? Ker drugi ne gredo. In tako hodi dalje mimo vrta pomilovaje njegovo bridko usodo. Kako pa bi gospoda sodila, ko bi se nekega lepega dne „Narodni dom“ izneveril svojemu namenu? Mar li kaj takega ni mogoče? Diximus.

— **Simon Gregorčičeva javna knjižnica in čitalnica v Ljubljani.** (Tedenko poročilo.) Kakor je bilo pričakovati, se je število obiskovalcev čitalnice za časa počitnic in — vročine zmanjšalo. V času od 6. do 12. junija je bilo izdanih 580 vstopnic, kar znači povprečni obisk po 83 oseb na dan. — V čitalnici so sedaj občinstvu na razpolago sledeči listi in revije: slovenski: Dolenjske Novice, Domače ognjišče, Domači Prijatelj, Dom in Svet, Domovina, Edinost, Gasilec, Glas Naroda, Glas Svobode, Gorenjec, Gorica, Jež, Jugoslovanski Gospodar, Kmetovalec, Ljubljanski Zvon, Mir, Naprej, Narodni Gospodar, Narodni List, Naša Zveza, Naši Zapiski, Naš List, Notranjec, Nova Doba, Nova Domovina, Novi List, Novi Slov. Štajerc, Občinska Uprava, Omladina, Perotinar, Planinski Vestnik, Popotnik, Posavska Straža, Primorec, Primorski Gospodar, Rdeči Prapor, Slovan, Slovenec, Slovenska pisarna, Slov. Čebelar, Slov. Gospodar, Slov. Narod, Slov. Trgovski Vestnik, Soča, Svoboda, Misel, Učiteljski Tovariš, Zadruga, Zvonček; hrvaški: Crvena Hrvatska, Dom, Dom i Svet, Dubrovnik, Hrvatska, Hrv. Djak, Hrv. Pravo, Hrvatsko, Iskrena Riječ, Narodne Novine, Narodni Glas, Narodni List, Naša Sloga, Naše Pravice, Obzor, Osvit, Pokret, Pučka Prosvjeta, Sloboda, Starčevićanac, Tršćanski Lloyd; srbski: Glas Crnogorca, Politika, Samouprava, Srbobran, Srpska Riječ, Srpska Zastava; češki: Časopis pokrokového studentstva, České slovo, Den, Hlas Naroda, Lidové noviny, Národní Lísty, Plzeňské Lísty, Plzeňský Obzor, Pražská lidová revue, Rudé květy. Samostatnost, Slovenský Přehled, Škola našeho venkova, Venkov, Volná Myslenka, Volnost; poljski: Nowa Reforma; ruski: Galicianin, Novoje Vremja, Slovo; italijanski: Il Piccolo, Sole; francoski: Le courier de Sophia; nemški: Agramer Ztg., Alldesches Tagblatt, Arbeiter Ztg., Beamten Ztg., Die Fessel, Die Wage, Freie Schule, Kosmos, Laibacher Ztg., Neue Freie Presse, Oester. Rundschau, Politik, Sozialistische Monatshefte, Tagespost, Triester Zeitung. — Na novo se nabavijo 3 slovenski (Čas, Zlata Doba, Slov. Pravnik), 1 češki (Naša Doba) in 3 nemški listi (Jugend, Simplicissimus, Fliegende Blätter). Opozarja se, da se odda večino dnevnih časopisov v podnaročbo; podrobne podatke je dobiti pri goni upravnici. — Upravni odbor želi kupiti za knjižnico Stritarjeve, Levstikove in Tavčarjeve spise, dalje nekatere letnike Ljubljanskega Zvona, Dom in Sveta, Slovana in starejših slov. leposlovnih listov. Ponudbe naj se ustmeno ali pismeno sporočajo v čitalnici (Vegove ulice 2).

— **„Glasbene Matice“ redni občni zbor** se vrši danes zvečer ob osmih v društvenih prostorih, na kar p. n. društvenike še enkrat opozarjamo.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** opozarja še enkrat svoje člane na jutrišnji izlet v Belo peč in Podbrezje. G. izletnikom nazonajamo, da je zbirališče točno ob tričetrt na sedem na Južnem kolidvoru, kjer se dobe pri društvenem tajniku znižani vozni listki.

— **V prid družbe sv. Cirila in Metoda** se prodajajo v modni trgovini fi. Pavla Magdiča v Prešernovih ulicah št. 7 narodni znaki (lipov cvet) za gumbnice, gumbi za zapestnice, obeski za verižice in broške za dame po 1 K komad in kratke igle po 50 h komad.

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani** izvrši svoj društveni občni zbor jutri, to je v nedeljo, dne 14. t. m. ob 9. uri dopoldne v vrtnem salonu gostilne Valentina Mraka „Pri novem svetu“. Dnevni red obsega: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo blagejnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Raznosterosti. Vsi gg. člani društva se vljudno vabijo, da se polnoštevilno udeležijo.

— **Slovenskega planinskega društva osrednji odbor** vabi svoje člane, naj se udeležijo izleta litjske podružnice dne 14. t. m. na Mrzalico. Odhod iz Hrastnika ob 6. uri 25 min. Povratek čez Griže, Zalec in Celje.

— **Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev za sodni okraj Kamnik** ima dne 17. t. m. ob treh popoldne v gostilniških prostorih g. Josipa Fajdige v Kamniku svoj občni zbor; ker se bo razpravljalo o več zanimivih točkah tega obrta, je želeli obilne udeležbe.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Kamniku** bo praznovalo 18. avgusta 25letnico svojega obstanka, pri kateri slavnosti se bodo tudi 5 članom podelile zaslužne kolajne.

— **C. kr. umetno-obrtna strokovna šola v Ljubljani** je izdala za preteklo šolsko leto poročilo, kateremu je posneti: zavod obsega I. zimske kurze za stavbne obrtnike, II. dnevno šolo za obdelovanje lesa, III. dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo, IV. javno risarsko šolo za mojstre in pomočnike in V. javno risarsko šolo za deklice. Poučevalo je na tej šoli poleg ravnatelja 10 profesorjev in učiteljev, 4 učiteljice, 4 delovodje in 3 pomožni učitelji. V šolo je vstopilo v preteklem letu 243 oseb, koncem leta jih je še ostalo 206 Slovincem in Slovenk je bilo koncem leta 178, Nemcem 23, 3 Hrvatje in 2 Laha.

— **Zrelostni izpiti na realki** so trajali od 6. do 11. t. m. K maturi je bilo pripuščanih 36 abiturientov, med temi dva eksternista. Pred maturo so odstopili štirje, med maturo pa eden. Izmed ostalih 31 jih je prebilo 5 izpit z odličnim uspehom, 21 z dobrim uspehom, trije pa so bili reprobirani na dva meseca. Slovenski abiturienti so: Ljudevit Bučar, Josip Kobi, Ivan Leben, Ivan Mačkovešek, Ivan Ogorelec, Josip Polak, Vladimir Rohrmann, Ernest Schwarz, Edvin Starč, Fran Štefe, Fran Tavčar (z odliko), Viljem Tomé, Gustav Unschuld (z odliko) in Fran Verstovšek.

— **V obrambo in odgovor.** V 144 številki „Slov. Naroda“ me napada neznan dopisnik radi kratke notice o zagrebski vseučiliški slavnosti, katero sem priobčil v „Omladini“. Konstatiram, da je ta napad popolnoma iz trte zvit in njegov namen jako prozoren. Poudarjam zlasti sledeče: 1.) Laž je, da sem bil v Zagrebu edini zastopnik nar. rad. dijaštva, slavnosti se je udeležil tudi t. iur. Vilko Pfeifer, član nar. rad. akad. dr. „Tabor“; 2.) laž je, da sem posnel svoje poročilo po govoru zastopnika „Triglava“ — na komerzu, na katerem je baje Triglav govoril, nisem bil navzoč, ker me še ni bilo v Zagrebu; pač pa sem drugi dan pri sestanku slov. in hrv. dijaštva (in tudi tretji dan v družbi „Mladosti“) govoril v smislu svojega poročila. Pri prvem sestanku sta bila navzoča tudi gg. zastopnika „Triglava“. — Če je eden izmed njih prihodnji dan res govoril tako, kakor poroča „Omladina“ o meni — je le mogoče, da si je moje besede od prejšnjega dneva prav dobro zapomni; 3.) dopisnik ne napada imena in citira „Omladino“ doslovno — prepričan sem, da bi bil lahko našel kako drugo formo, pod katero bi bil spravil v svet, da sta se zagrebske slavnosti udeležila tudi dva Triglavana. Slavko Reich.

— **Uboj na veselici.** V Stari novi vasi pri Ljutomeru je bila 6. oktobra pr. l. veselica, na kateri je po stari lepi navadi prišlo med fanti do pretepa, v katerem je bil Anton Osterc iz Buncan udarjen s kolom po glavi, da se mu je črepinja ubila in da je umrl vsled tega. Ker se ni dalo dognati, kdo ga je ubil, so bili pred mariborskim sodiščem obsojeni 3 glavni pretepači, in sicer Peter Kokol na 15 mesecev, Alojzij Rozman na 20, Anton Rozman na 1 leto, Jožef Umršič pa na 10 mesecev težke ječe.

— **Akademsko društvo „Slovenija“** je na svojem letošnjem zadnjem občnem zboru izrazilo obžalovanje nad tem, da je njen častni član Franc Levce v dež. šolskem svetu kranjskem v zadevi ravnateljevega imenovanja za I. drž. gymn. ljubljansko glasoval proti slovenskim interesom. To je g. Fr. Levce pismeno naznanilo in ga na ta način pozvalo, da odloži častno članstvo „Slovenija“.

— **Iz Toplice na Dolenjskem.** „Slovenec“ dopisnik se je v zadnji sobotni številki dotaknil našega bralnega in pevskega društva. Ko se je lani slovesno in z velikim sijajem razvila društvena zastava, ni imel ta mož niti besede, da bi slavje opisal v „Slovencu“, dasiravno so vedno navedena vsa imena onih, ki prihajajo si iskat zdravja v našem gorkem vrelec. Resnici na ljubo bodi povedano, da naše društvo ne stoji pred konkurzom, pa tudi ne pred razpustom, ampak je še vedno dovolj močno, kljub vsemu pritisku deluje mirno, tiho in gotovo. Na konkurz ali razpust nismo še niti ene minute mislili, ker so člani dovolj delavni in navdušeni za sveto nam narodnost. Toliko v odgovor! Odborniki.

— **Nagajivost c. kr. pošte v Podnartu.** Piše se nam: C. kr. davčni urad v Črnomlju pošilja mi mesečno potom poštnih nakaznic v Trzič. Nakaznica za mesec julij t. l. naslovljena „Fr. Gr. v Trziču (Neumarkt) Gorenjsko“ pride v roko c. kr. poštarju v Podnartu. Ta me ima že delj časa na piki radi mojega drugačnega pol. naziranja, kar je posebnost pokazal spomladanski Pogačnikov volilni shod na Brezjah. Kako

(Dalje v prilogi.)

se malce znositi nad tem „nepripravi-
mipravom“! — Kaj stori podnartski o.
kr. poštar? V samih golih fikih (vin.)
in groših — zavijih v patronom po-
dobne mešičke — pošlje mi v de-
narni vredici za približno 40 K, pa
kam? — čuje, na c. kr. poštni
nabiralnik v Kovor. „Čev žakelj
denarja je za vas tukaj“ — vzklane
čevljar I. Praprotnik, oskrbnik tega
nabiralnika, ko pridem 10. t. m. k
njemu po časopis „Slov. Narod“.
Omenjeni čevljar pomagal mi je te
vinarske patrone pobasati v vse žepi
in še v robec sva jih lepo culico na-
vezala. — In kaj sedaj? — Poplačal
sem milo za drago. — Potni les v
roko. — Gospod urednik! To so me
gledali Kovorjani in Izvirčani, ko
sem z vinarskimi patroni nabasani
težak, da me precej močna burja ni
prav nič v stran ceste zanašala. —
ko sem jo sekal po Kovorski cesti
naravnost doli v Podnart. V Podnartu
na c. kr. pošti — pri ljubeznem c.
kr. podnartskem poštnem uradniku —
sem se liki — nasitenemu električ-
nemu toku — „entladov“ baterij,
katere mi je ta pred tremi urami v
Kovor poslal in tako zamašil z na-
kazanimi patroni vsakomesečne dolžne
svoje lukne, — ki mi niso tudi prav
nič povšeči.

— **Iz Črnomlja.** Mesarji in me-
sarski pomočniki, pozor! Ako se hoče
eden ali drugi osamosvojiti in samo-
stojno prirediti svojo obrt, nudi se mu
ugodna prilika pri nas, tu v Belo-
krajini, v mestu Črnomlju. Mesto
Črnomelj je imelo do sedaj vedno
dva mesarja, katera sta izborna iz-
hajala, kajti tukaj je 1200 prebival-
cev, sedež okrajnega glavarstva, so-
dišča, davkarje, štirirazredna ljudska
šola, fin. straže oddelek, orožništvo
in še mnogo drugega odličnega me-
ščanstva ter privatni uradi. Eden
mesarjev preneha svojo obrt z me-
secem avgustom in je želeli, da se k
nam priseli kak zaveden in podjeten
mesar, kateremu bo šlo vse zavedno
uradništvo in meščanstvo na roke s
tem, da ga bode podpiralo z odje-
manjem potrebnega mesa. Pripomniti
je še, da je okolica velika in prihaja
le v mesto po meso, vsled tega ima,
kdor se pri nas naseli kot nov mesar,
sigurno bodočnost, kajti brezdomno
opusti tudi svojo mesarsko obrt g.
Kožar, ki je to že nameraval storiti
— toda je svoj namen v korist pri-
ljubljenih mu meščanov in mestu
samemu za sedaj opustil.

— **Klerikalna sirovost.** Od sv.
Gotharda pri Trojanah se nam piše:
Kdor hoče videti sirovost klerikalcev
v posebni meri, naj pride k nam, se-
veda primerno oborožen. Med siroveže
prve vrste spada vodja naših kleri-
kalnih zabitežev župnik Hribar,
vesten konkurent mu je pa župan
Cukjati, ki meče na povelje župni-
kovo iz gostilne ljudi, ki niso kleri-
kalnega mišljenja, kakor se je zgo-
dilo pred kratkim, ko je bil semenj
tukaj. Gotovo bi Hribar in Cukjati
ter njegova redarja Matevž Severkar
in Ignacij Bervar radi dobili diplomu
za svoje „klerikalno delovanje“. Jo
zaprta res kedaj kod dobiti. Sirov je
pa župnik Hribar tudi zato, ker
zmerja ljudi z osli in prešiči. Svetov-
vali bi mu, da bi se naj rajši brigal
za svojo družbo in za 48 deklet, da
ne bodo nesrečne in da jih kdo ne
zapelje. — Op. uredništva: Iz
brdskega okraja dobivamo pogosto
pritožbe, kako so nekateri duhovniki
sirovi s svojimi farani. Da so te pri-
tožbe vse utemeljene, nam je znano.
Priporočamo kmetom, če jih župnik
zmerja z imeni keke živali ali na
kak drug način, naj ga tožijo, kot
se toži vsak človek, če ima predolg
jezik. Če bolj krivite hrbit pred ta-
kimi sirovinami, med katere spada
tudi blagoviški Mali, toliko slabše
za vas. Če je on brezobziren, pa bodite
še vi. Zato vas še ne bo vrag jemal.

— **Smrtina nesreča.** Ko je
čevljar Jakob Hočevnar v Pod-
hosti pri Novem mestu gnil kravo
napajat, se mu je ta ustavljala tako,
da se je pretrgala vrv, na kateri jo
je imei privezano. Hočevnar je zgubil
ravnotežje in padel čez visok zid ter
so se mu možgani pretresli, da je
umrl.

— **Novo društvo.** Ustanovilo
se je „Prostovoljno gasilno
društvo v Stožcah“.

— **Umrl je v Mojstrani** gospod
Ivan Rabič, postajnačelnik v po-
koju.

— **Zmaga „Narodne stranke“**
na štajerskem. Pri volitvah v okr.
zastop. gornjegrajski je zmagała po
pretežni večini „Narodna stranka“.
Zlasti so napredno volile kmečke ob-
čine.

— **Žalski Sokol** razvije 4. av-
gusta svojo zastavo. Slavnost obeta
biti krasna.

— **Umrl je pri Novi cerkvi nad**
Vojnikom nadučitelj gosp. Fr. Le-
skovar.

— **V morje je skočil v Trstu**
neki okoli 50letni gostilniški natakari
in utonil. Našli so pri njem le sveti-
njico Matere božje.

— **Svedrovci zopet na delu.**
Gospodje tržaški svedrovci so zopet

na delu. Vlomili so v trgovino gosp.
Urbana Lenčka, navrtali blagajno,
a niso imeli sreče, ker je bila bla-
gajna prazna. Vzele so nato iz nekega
predala 12 kron ter odšli pobitih
obrazov.

— **Ozkotirna železnica Pulj-**
Medolin. Bančnega ravnatelja name-
stnik Aleksander Hiekl na Du-
naju je dobil dovoljenje za tehnična
predela za ozkotirno železnico Pulj-
Medolin za dobo enega leta.

— **Jesih se podraži.** Dunajski
tovarnarji jesih so sklenili zvišati
ceno jesihu za 1 K pri 100 litrih,
pri jesihovem špiritu pa za 2 K pri
100 litrih.

— **Na Stolu** je predsnočnim za-
padel sneg.

— **Iz Ricmanj** nam pišejo: Ciril-
Metodijev praznik je tudi letos sijajno
uspeh. Ker mi Ricmanjci sedaj spričo
naše cerkvene afere ne moremo praz-
novati nobenega praznika, spoštujemo
in praznujemo tega lepše kot moremo
in nam razmere dopuščajo. Čim se je
stemnilo na predvečer, so začele
mrgoleti lučice na vseh oknih cele
vasi. Po prizadevanju župana napra-
vila je mladina pred prestorom, kjer
se je prižgal kres, krasen slavolok,
na katerem ste bili sestavljeni iz lučic
imeni — naših blagovestnikov: „Ci-
ril in Metod“. Okolu 7. ure zvečer,
ko so se sešli vsi vaščani na lice
mesta, kjer se je prižgal kres, je za-
igrala godba koračnico „Naprej!“
Župan Berdon je v kratkih, a iz srca
mu prihajajočih besedah opisal po-
men tega našega narodnega praznika.
Kres se je prižgal ob polu 8 uri in
je gorel ob gromenju topičev in švi-
ganju raketa do 10 ure zvečer. Na-
slednjega dne, v soboto, so bile na
vse zgodaj razobesene zastave — na-
znanjajoče vaščanom pomembni praz-
nik. Ta dan ni nihče delal na polju,
akoravno imajo kmetje sedaj ob setvi
mnogo nujnega dela.

— **Narodna čitalnica v Kam-**
niku priredi bodo nedeljo, 14. julia,
s spremstvom domačih narodnih dru-
štev priljubljeno pešizlet v Stranje k
Urhu. Odhod iz Kamnika s sprem-
stvom mestne godbe točno ob 2 uri.
Na licu mesta prirede naši vrli dila-
tanti humoristično igro enodejanko,
za tem se vrši ples in druga igra na
prostem obzvonk. Glasih mestne godbe.
Za jelo in pilo je preskrbljeno. K
obilni udeležbi vabi odbor.

— **Kje je Logatec,** ne vedo na
pošti v Trstu in je bilo te dni on-
dotnemu odposiljstvu vrnjeno pismo
z opombo „Wo? Post?“ Taki ljudje
pač niso sposobni opravljati službe
med Slovenci.

— **Tilnik si je zlomil** 28letni
posesnikov sin Frano Fabijančič
iz Mahorovca. Peljal se je z vozom,
na katerem je pijan zaspal, konj je
ponoči zabredel s ceste v grapo, kjer
se je prevrnil voz in padel na Fabi-
jančiča, ki je umrl vsled poškodbe.

— **Obešil se je pri Kilovčah** pri
Il. Bistrici na jablano Matej Lon-
čarič iz Vinodola pri Seloh na Hr-
vaškem. Vzrok samomoru je krivična
obdolžitev tatvine.

— **Premog se podraži.** Cena
premoga bo od 1. septembra naprej
znatno poskočila. Kakor se zanesljivo
poroča, bodo povišali cene za 9 do
10 K pri vagonu — revež pa plačaj
ali pa sirovo je!

— **Borba z bikom** bo jutri po-
polodne v Gorici. Nastopil bo pri njej
najmočnejši atlet Etos Tiberis.

— **Zastrupila se je v Trstu**
20letna Marija Telfernik iz
Gradca s karbolovo kislino. Poklicani
zdravniki je ni mogli rešiti pri živ-
ljenju.

— **Samomor.** V Trstu se je za-
strupila brezposelna dekla, 21letna
Matilda Skok iz Postojne.
Našli so jo mrtvo na nekem trav-
niku.

— **Ladjo so spustili v morje.**
V Trstu so včeraj spustili v morje
nov parnik, ki se imenuje „Baron
Beck“. Dolg je 119 metrov.

— **Lena, svetovno čudo.** V
„Narodnem domu“ se je nastanil Čeh
g. Ferd. Mestek, ki kaže svetovno
čudo damo Lono, ki visi prosta v
zraku, o čemer se vsak obiskovalec
v najbližji bližini sam lahko prepriča.
Poleg tega se vidi v tej razstavi
med drugim tudi 4 metre dolg morski
volk, morske pošasti in razne živalske
abnormitete. Ker se kaj takega malo-
kdaj vidi, si gotovo vsakdo ogleda
to razstavo, ki je v vseh evropskih
večjih mestih dosegla najlepših uspe-
hov, kakor spričujejo razni listi.

— **Ljubljanska društvena**
godba priredi danes v hotelu
„Južni kolodvor“ (Seidl) Kolo-
dvorske ulice, koncert. Začetek ob
polu osmih zvečer. Vstop prost.

— **Voz je padel nanj.** Na
hlapca Jakoba Kozamernika v
Kozarjah pri Ljubljani je padel s
stelo naložen voz, ki ga je opiral,
ko ga je gospodar s par volmi peljal
iz gozda. Voz je Kozamernika stisnil
tako, da je drugi dan v bolnišnici
umrl.

— **Tedenski izkaz** o zdravstve-
nem stanju mestne občine ljubljanske
od 30. junija do 6. julija 1907. Število

novorojencev 10 (= 18.83 ‰), mrtvo-
rojencev 2, umrlih 21 (= 28.09 ‰), med
njimi sta umrla za jetiko 2, vsled
mrtvouda 2, za različnimi boleznimi
17. Med njimi je bilo tujcev 9
(= 42.86 ‰), iz zavodov 3 (= 14.28 ‰).
Za infekcijskimi boleznimi so obolieli,
in sicer za ošpicami 1, za tifuzom 1
oseba.

— **Kinematograf Edison na**
Dunajski cesti nasproti kavarni
„Evropa“ ima od danes do prihod-
petka nov program s sledečim vspe-
redom: priporočljiva sobarica (sme-
šno), čudetni salon (fantastično), vila
(drama v 5 slikah), rdeči strahovi (v
barvah), moja srajca gori (komično).
Obištevno so se predstave priljubile,
zato jih poseča vedno v velikem šte-
vilu.

— **Umrla je v Ljubljani** gospa
Karolina Šabec v starosti 55 let. —
V Dolenjem Logatcu je umrla gospa
Franja Legat, učiteljeva vdova. — V
Mojstrani pa je umrl g. Ivan Rabič,
upok. postajnačelnik in posestnik.

— **Velik ogenj.** V Dolini pri
Ricmanjih je včeraj popoldne izbruh-
nil ogenj, ki je upepelil hišo, hlev in
dve klanici župana Josipa Pan-
gerca. Škode je okoli 20.000 K.

— **Nesreča.** Delavec Josip Lo-
že iz Škrbine pri Komnu je pri Tr-
stu dobil v kamnolomu vsled pred-
časne razstrelbe hude poškodbe, da
so ga morali prepeljati v bolnišnico.
Morda bo zgubil celo vid.

— **V Šmartnem pri Slovenjem**
Gradcu je zmagała pri občinskih vo-
litvah „Narodna stranka.“ Bil je hud
boj s klerikalci.

— **Zastave ni hotel** blagosloviti.
V Solkanu je v nedeljo razvila „Slo-
venska čitalnica“ svojo novo zastavo.
Zastavo so hoteli dati tudi blagoslo-
viti, ali solkanski župnik je ni hotel
blagosloviti, češ, da ni na njej nobe-
nega verskega ali cerkvenega znaka.
No, zastavo so vkljub temu razvili,
Solkanci naj se pa pripravijo, da jo
bo solkanski župnik kakke lepe nede-
lje proglasil za brezversko, ker je
rdeča! Solkanci naj vedo, da smo na
Kranjskem tudi tako nesrečni, da se
ne blagoslovijo zastave naprednih
društev, vendar žalostni zaradi tega
nismo prav nič, ker naše zastave tudi
brez žegnovega veselja plapolajo v la-
hem vetriču.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.**
Meseca junija so pričeli v Ljubljani
izvrševati svoj obrt sledeči obrtniki:
Rudolf Warbinek, Hilserjeve ulice
5, izdelovanje klavirjev; Friderik
Doxie, Poljanska cesta 12, fotografski
obrt; Franja Kovačeva, Vodni-
kov trg, prodaja jaje in perutnine;
Josip Stupica, Kolodvorske ulice 6,
sedlarski obrt; Josip Lončarič, Du-
najska cesta 2, stavbno podjetništvo;
Juri Vrhovnik, Razpotne ulice 7, kro-
jaški obrt; Antonija Tavčarjeva,
Kongresni trg 15, prodaja živil; Mi-
mi Barboričeva, Sv. Petra cesta 27,
žensko krojaštvo; Ivan Bizovičar,
Kolezijske ulice 16, trgovsko in u-
metno vrtnarstvo; Rudolf Stritar,
Sv. Martina cesta 14, malo trgovino
z živili ter z žganimi opojnimi pija-
čami v zaprtih steklenicah; Franc
Pire, Vodnikov trg, prodaja jaje in
perutnine; Fran Cirman, Marije Te-
rezije cesta 11, mesarski obrt; Fran-
ja Bratovčeva, Stari trg 20, branja-
rijo; Andrej Zajec, Dunajska cesta
9, obrt mehanikov; Katarina Kunej,
Vodnikov trg, prodaja mesa; Boži-
dar Pavčič, Zaloška cesta 15, trgo-
vino z mešanim blagom; Fran Rojina,
Šelenburgove ulice 5, strugarski
obrt; Antonija Jagrova, Zidovske
ulice 5, trgovino z mešanim blagom.

— **Borba z bikom** bo jutri po-
polodne v Gorici. Nastopil bo pri njej
najmočnejši atlet Etos Tiberis.

— **Zastrupila se je v Trstu**
20letna Marija Telfernik iz
Gradca s karbolovo kislino. Poklicani
zdravniki je ni mogli rešiti pri živ-
ljenju.

— **Samomor.** V Trstu se je za-
strupila brezposelna dekla, 21letna
Matilda Skok iz Postojne.
Našli so jo mrtvo na nekem trav-
niku.

— **Ladjo so spustili v morje.**
V Trstu so včeraj spustili v morje
nov parnik, ki se imenuje „Baron
Beck“. Dolg je 119 metrov.

— **Lena, svetovno čudo.** V
„Narodnem domu“ se je nastanil Čeh
g. Ferd. Mestek, ki kaže svetovno
čudo damo Lono, ki visi prosta v
zraku, o čemer se vsak obiskovalec
v najbližji bližini sam lahko prepriča.
Poleg tega se vidi v tej razstavi
med drugim tudi 4 metre dolg morski
volk, morske pošasti in razne živalske
abnormitete. Ker se kaj takega malo-
kdaj vidi, si gotovo vsakdo ogleda
to razstavo, ki je v vseh evropskih
večjih mestih dosegla najlepših uspe-
hov, kakor spričujejo razni listi.

— **Ljubljanska društvena**
godba priredi danes v hotelu
„Južni kolodvor“ (Seidl) Kolo-
dvorske ulice, koncert. Začetek ob
polu osmih zvečer. Vstop prost.

— **Voz je padel nanj.** Na
hlapca Jakoba Kozamernika v
Kozarjah pri Ljubljani je padel s
stelo naložen voz, ki ga je opiral,
ko ga je gospodar s par volmi peljal
iz gozda. Voz je Kozamernika stisnil
tako, da je drugi dan v bolnišnici
umrl.

— **Tedenski izkaz** o zdravstve-
nem stanju mestne občine ljubljanske
od 30. junija do 6. julija 1907. Število

fakturne stroke, 2 pomočnika želez-
ninske stroke, 4 pomočniki modne in
galanterijske stroke, 8 kontoristinj,
4 blagajničarke, 8 prodajalk —
Posredovalnica posluje za delodajal-
ce popolnoma brezplačno, za deloje-
malce proti majhni odškodnini.

— **Delovanje mestne posredoval-**
nice za delo in stanovanje. Mestni
trg št. 27, telefon št. 99. Od 5. do 11.
julija je dela iskalo 8 moških in 42
ženskih uslužbencev. Delo je bilo
ponudeno 14 moškim in 42 ženskim
uslužbencem. V 34 slučajih se je delo
sprejelo. Od 1. januarja do 11. julija
je došlo 1448 delojemalcev in 1691
delodajalcev. V 922 slučajih se je de-
lo sprejelo. Delo dobe takoj,
moški: 1 točaj, 2 gostil. slugi, 8
trgovskih slug, 3 pivovarniški de-
laveci, 1 kočijaž, 10 konjskih hlapcev,
2 dninarja, 1 hišni sluga. Ženske:
1 prodajalka v slaščičarni, 1 proda-
jalka začetnica, 4 šivilje, 4 nataka-
rice, 2 gostilniški kuharici, 8 gostil-
niških deklic, 2 sobarici, 5 kuharic,
21 deklic za vsako delo, 12 deklic k
otrokom, 2 postrežnici. Dela išče-
jo moški: 1 strojnik, 1 vrtnar, 2
hotelski slugi, več pisarniških slug.
Ženske: 2 blagajničarki, več proda-
jalka manufakturne, špecerijske in
galanterijske stroke in kruha, 2 tra-
fikantini. Oddati je takoj
stanovanja z 1, 2 in 3 sobami,
ter več meblovanih mesečnih sob. Po-
sredovanje dijaških stanovanj. Pi-
smenim vprašanjem je priložiti
znamko za odgovor.

* **Najnovejše novice.** Stavka
v Brodu na Savi. V Brodu na
Savi so delavci in trgovski uslužben-
ci pričeli s splošno stavko. Vse proda-
jalne so zaprte in ustavljen je vsak
promet. Iz Mitrovice sta dospela dva
eskadrona dragoncev. Stavka se je
pričela radi tega, ker je veliki žu-
pan dal zapreti 17 delavskih vodite-
ljev. Občinski svet podpira delavce
in odborniki so zagrozili, da odlože
mandate, ako se delavcem ne ugodí.

— **Za rodbinsko čast.** Bo-
gataš Posia je zapeljal hčerko vdove
Bodie. Ker je ni hotel poročiti, sta ga
napadla na ulici mati in brat ter ga
na mestu ustrelila.

— **Tatvina v vlak u.** Na po-
staji v Veveyju na Švicarskem je
bilo nekemu potniku iz Amerike v
vlak ukradenih za 75.000 frankov
vrednostnih papirjev. O tatu ni
sledu.

— **Japonski vohun.** V San
Diegu v Severni Ameriki so aretirali
nekega Japonca v hipu, ko je hotel
fotografirati tamkajšnje utrdbе. Ta
dogodek je vzbudil v Ameriki veliko
pozornost, ker dokazuje, da Japonci
resno uvažujejo možnost, da pride do
vojne med Združenimi državami in
Japonsko.

* **Odškodnine državnoborskim**
poslancem. Glede odškodnine poslan-
cem sta merodajni dve načeli: v ne-
katerih državah dobivajo poslanci
letno plačo, v drugih pa le dnevno,
dokler traja zasedanje. Naj navede-
mo nekatere večje države. — Avstri-
ja: Člani gosposke zbornice so nepla-
čani, člani poslanske zbornice dobe
za dobo zasedanja 20 kron na dan in
plačane potne stroške. — Belgija:
Senatorji ne dobe ničesar, poslanci
pa vlečejo na leto 4000 frankov in
prosto vožnjo med njihovim domom
in Bruseljem. — Dansko: Člani obeh
zbornic dobivajo na dan po 10 K in
povrnjene potne stroške do Kodanja.
— Francosko: Senatorji in poslanci
dobivajo na leto po 10.000 frankov in
proti mali letni odškodnini prosto
vožnjo po vseh francoskih železnicah.
Za bivše člane, njih vdove in sirote
obstoja pokojninski zaklad. — Na
Grškem prejmejo člani »bule« — ki
je edino zastopstvo narodovo — za
vsako redno zasedanje 2000 starh
drahem (t. j. letno 1500 kron), za
izredna zasedanja so pa plačani po-
sebej. — Italija: Člani obeh zbornic
ne dobivajo nikake odškodnine, le
vožnjo imajo prosto po železnicah.
— Japonsko: Člani gosposke in po-
slanske zbornice dobivajo na leto po
2000 jenov (4000 kron) in povračilo
za potne stroške. — Mehika: daje se-
natorjem in članom poslanske zbor-
nice na leto po dva tisoč dolarjev.
— Nemčija: Člani državnega zbora
dobijo na leto po 2400 mark, za vsak
dan odsotnosti pa se jim odtegne 20
mark. — Nizozemsko: Člani prve
zbornice, razen tistih, ki stalno bi-
vajo v Haagu, dobivajo na dan po
deset gildov (približno 18 K), člani
druge zbornice pa na leto po 2000
gildov. — Norveška: Člani obeh
zbornic dobivajo na dan po 12 K. —
Ogrska: Člani magnatske zbornice ne
dobivajo nikake odškodnine, poslan-
ci pa na leto po 4800 K in povrh še
1600 K za stanarino. — Portugalsko:
Kortesi ne dobivajo odškodnine, le
vožnjo imajo prosto po državnih že-
leznicah. — Rusija: Člani dume
prejemajo za vsak dan zasedanja 10
rubljev in prosto vožnjo med Petro-
gradom in svojo domaćijo. — Srbi-
ja: daje članom skupščine vsak dan
po 15 dinarjev (14 K) in prosto vož-
njo. — Španska: dovoljuje kortesom

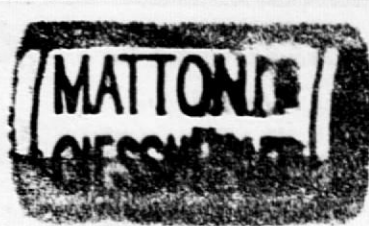
le prosto vožnjo, odškodnine jim ne
daje. — Švedska: Člani prve zbor-
nice niso plačani, poslanci druge
zbornice pa dobivajo za vsako redno
štirimesečno zasedanje 1200 kron
(1700 avstr. kron) in povrnjene pot-
ne stroške. Za izredno zasedanje pa
dobijo na dan po 10 K. — Švica: V
prvi zbornici ali »Standerathu«
opravljajo člani svoj posel brezplačno,
člani »Nationalratha« pa dobi-
vajo na dan po 20 frankov. — Veliko
Britansko: Člani parlamenta ne do-
bivajo odškodnine, vendar so stavili
že predlog, naj se uvede zmerna
dnevna.

* **Ljubezni, sanje in hudičeve**
skušnjave. Ameriški »Glas Naroda«
poroča sledeče: Na dan vseh norcev,
dne 1. aprila t. l., je duhoven Oscar
W. Fischer, župnik luteranske fare
sv. Ivana v Bridgetonu, N. J., ostavil
svojo ženo in šestero otrok ter ušel z
lepo gosposhino Kristino Sheyhing,
katera je običajno pela na koru nje-
gove cerkve. Ta duhoven je te dni v
hladnem vetriču, ki piha v Bridge-
tonu, slavil zopetni sporazum s svojo
rodbino in sedaj pripravlja vse po-
trebno, da se preseli v Filadelfijo in
da prične živeti novo življenje, dočim
mora njegova Kristina pri vročini
90 stopinj v senci delati v nekem tu-
kajšnjem departement-storu. Ljubeči
par se je ločil, ker se je v sreči obeh
pojavi nepopisen kes. Duhoven sedaj
izjavlja: »Resnica je, da sem grešil.
Najpreje je naju spojila zapeljivost
ljubezni, potem sem pa spoznal, kaj
sem storil in življenje mi je postalo
nadležno. Prestala sva z ljubico mno-
go grenkih ur, predno sva se odločila,
da se ločiva. Naravno je, da v takih
slučajih ženska vedno več trpi nego
moški, toda kaj je bilo storiti? Misli-
la sva, da se ljubiva, toda končno sva
vendarle spoznala pravi položaj in
sua prišla do spoznanja. Jaz sem bil
prepričan, da zadobim svoj duševni
mir le tedaj zopet, ako vse priznam
svoji zvesti ženi in ako jo skesano
prosim za odpusčenje.« »Gospodična
Kristina«, je nadaljeval duhoven, »je
že več tednov od mene. Ljubila sva se
— platonično, toda neizrečeno. Jaz
sem imel nekoliko denarja in ona je
dobila delo v neki prodajalni. Toda
naravnemu redu ni moglo kljubov-
vati in biti vrhu tega srečen Končno
sua se s Kristino dogovorila, da bi
bilo najboljšje, ako se nikdar več ne
vidiva. Bila sva na napačni poti, to-
da sedaj sem zopet na pravi in hočem
pričeti novo življenje, tako da se za-
morem posvetiti skrbi za svojo ljubo
rodbino. Vse se mi dozdeva, kakor
kake hude sanje. Kristine si ne želim
več videti, toda ako jej bodem mogel
pomagati, bodem to rad storil.« Nje-
gova žena je s solznimi očmi potrdi-
la, da mu je oprostila, kajti ona ga
ljubi do groba. — Reverend M. D.
Carpenter, bivši župnik v Harring-
tonu, katerega so pred meseci sramo-
tотно odslovili, se je sedaj skesano
vrnil v imenovano mesto, kjer je na-
prosil svojo ženo in občino za opu-
ščenje, katero je tudi dobil. Tudi ta
duhoven je ljubil in jedel prepoveda-
ni sad, toda tajno. Ta sad bi še vedno
lahko užival, ako bi bil bolj skrben
pri kuvertiranju pisem. Tako je lju-
bavno pismo, katero je hotel poslati
dejal v kuvertu, v katero bi moral de-
jati krstni list za neko stranko. Na
ta način je postala njegova tajnost
javna in o tem je kmalo izvedela vsa
občina. Ko so ga odslovili, je preko
noči neznano kam izginil. Ta skesa-
nec izjavlja: »Gospodična Goodrich
in jaz sva postala žrtvi satana. Misli-
la sva, da se medsebojno ljubiva, to-
da vse je bilo le po vragu prirejeno.
Upam, da se tudi ona opere od svojih
grehov. Jaz se bodem javno izpove-
dal in tudi javno spokoril.« Ko je du-
hoven ušel s svojo Dulcinejo, je izro-
čila občina duhovniško službo nje-
govi ostavljeni ženi, katera je ravno
tako dobro opravljala ta business,
kakor njen mož. Sedaj mu bodo zopet
poverili ovčice, ker je izborno pre-
stal vse skušnjave.

* **Nenavadna zbirka.** Španski
kralj hrani čudno zbirko, namreč vse
predmete, ki spominjajo na nevar-
no mu dogodka. V zbirki je nož, s
katerim je hotel nekoč morilec za-
bosti kralja, ko je bil še otrok; koža
konja, ki je bil ubit pri atentatu v
Parizu, nadalje cela vrsta spominov
izma madridskega atentata. Med pre-
meti je kamen, ki je bil svoječasno
za prago v neki gostilni v San Seba-
stijanu. Pred dvema letoma je prišel
kralj po ulici, ki je dotična krema v
njej. Krema si je ravno hotel osna-
žiti prostore, zato je znosil mize in
stole pred hišo, tako da kralj ni mo-
gel mimo, a vrtni pa se tudi ni hotel.
Sklenil je tedaj, da odstrani zapreko
lastnoročno. Pri tem se je zapel z
ostrogo v stol, padel ter se udaril z
glavo ob prag. V glavi mu je pač za-
smelo, toda zadovoljen je ostal in
kupil kamen, ki se je izkazal tako ne-
lojalnega proti njemu.

* **Izšel je XII. letnik** obsežnega
dela »Illustrierter Lexikon der Bade,
Brunnen und Luftkurorte, Städte u.
Wanderführer.« Wien, Berlin, Zü-
rich; zaloga Antona Salzgerja na

**V „Narodni tiskarni“
in vseh knjigotržnicah.**

54 6

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgane v probek, in na etiketo z rdečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe Mattoni-jeve Giesshubler slatine.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Kdo prodaja še dobro ohranjeno železno otročjo posteljico.

Naslov se prosi poste restante D. A. št. 100. Ljubljana I. 2338

Praktikanta

zmožnega obeh dež. jezikov sprejme zaloga čevljev v Prešernovih ulicah št. 50 v Ljubljani. 2328

3 kleparski pomočniki

dobe takoj trajno delo pri kleparju Franu Žužku na Bledu. Istotam se sprejmeta 2337-1

dva vajenca.

Drva

(odpadke od žage) takozvano žamanje kupuje podpisani v veliki množini.

Ponudbe zadnjih cen za kubični meter na najbližjo postajo drž. železnice v vagonih postavljene, sprejema PETER SKERBIC, Gorica, Via Dietro il Castello 8, II. 2324-1

Velik železniški inventar

obstoje iz 5, 8, 10 in 12 kg šin s pritliklami, premenljivi in obračalni plošč, železnih in lesenih zračnih vozov, voz s stopišči (platformami) za ročni in lokomotivni obrat, 4 gradbene lokomotive, 60 in 76 cm tira, normalni gramozni vozički z normalno lokomotivo, lokomobile, čepalnice, žrjavi in različno orodje, se zaradi opustitve obrti tudi delno takoj prodaja. 2314-1

Dopisi pod šifro „Stavbno podjetje“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Hišo

v kateri je dobro idoča trgovina z mešanim blagom in gostilna z žganje- točem, dam zaradi preselitve za več let v najem. Eventualno se hiša tudi prodaja pod prav ugodnimi pogoji.

Poizve se pri lastnici Ivani Mekinda v Topolu pri Begunjah, Notranjsko, ali pa pri Pavlu Turku.

Izvežbauega, pridnega in poštenega

kurjača

sprejme takoj kranjska tovarna lanenega olja ZABRET & HUTER, Britof pri Kranju. — Ravnotam so napredaj se v popolnoma dobrem stanju

valjarji (Walzenstuhl)

in dobro ohranjena za 20 konj močna turbina

zelo pripravna za kako žago ali manjši mlin. 2336-1

V gostilni „pri Golobčku“

na Sv. Petra cesti št. 26

se toči od 12. julija t. l. naprej izboren Colaričev rizling in kraški teran od g. župana iz Dutovelj.

Za družbe lepa soba s posebnim vhomom.

Dobra meščanska kuhinja.

Raki iz Pivke,

kateri so okusnejši od cerkniških.

Vdano se priporoča

Marija Kovač, gostilničarka.

2330-1

3 čevljarske pomočnike

za moško in žensko delo, išče proti takojšnjemu vstopu 2332-1

Antonio Perzan, čevljarski mojster v Pulju.

Prodaja se

hiša št. 145

v Rožni dolini pri Ljubljani pod ugodnimi pogoji. 2308-2

Več se izve pri lastniku istotam.

Iščem majhno, dobro vpeljano

gostilno

v najem ali na račun. Ponudbe pod „A. H. 10.“ na upravn. „Slov. Naroda“. 2309-2

Popolna

gostilniška oprava

se prodaja po nizki ceni. Kje, — pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 2325-1

2 ali 3 dijaki

se sprejmejo za prihodnje šolsko leto na stanovanje in hrano eventualno tudi v instrukcijo. 2327-1

Ponudbe naj se pošiljajo pod „M. B.“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Sprejmeta se takoj 2306 1

dva učenca.

Brata Hlavka, Prešernove ulice šte. 5.

Dobro ohranjena

železna blagajna

se ceno prodaja. 2319-2

Poizve se pri g. Lud. Černe, zlatarju v Wolfvovih ulicah 3.

Gospodična

popolnoma izvežbana v trgovini s papirjem, pisalnicami in enakimi potrebščinami, se sprejme.

Pismene ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“.

PATENTE

preskrbuje in spravlja v prid inženir in pat. posrednik

J Knöpfelmacher Dunaj, II. Praterstrasse 37. Telefon 22132. 3683 40

Delavci

ki so vajeni delati pri strojih za hrastove deščice, se takoj sprejmejo 2320-1

G. Tönnies, Ljubljana.

Uradno dovoljena

že 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 2311

priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste

kakor več kuharic, sobaric in pestunov za Ljubljano in zunaj, nosilca jedil in pikola v fin hotel-restavrant za Pulj, izobraženo gospodinjko k 2 gospodom, fina služba z rodbinskim stikom, natakarice, sobarice in sluga za hotel t. d.

za Ljubljano in drugod. Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Mizarske pomočnike

in

kleparskega učenca

išče Manufakturata za domače orodje bar. Rothschild v Višnji gori. 2336

Vsak dan sveže

planinsko čajno maslo

v poštnih zavitkih po 1 kilo za K 2 40 razpošilja 2252-3

Anton Maier

v Metnitzu na Koroškem.

Dobro izurjen

strojnik

vajen ključavničarskega dela, sedaj v večji tvornici na Nemškem, zmožen slovenščine in nemščine, išče stalne službe. 2307-1

Natančneje v mestni posredovalnici za delo in stanovanja v Ljubljani.

Pozor!

Če bi zemljišče ali obrt

katerikoli vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekarnico, sanatorij i t. d. v mestu ali zunaj hitro in tajno radi kupili ali prodali, najeli na posessno posojilo ali če želite soudeležbe, obrnite se zaupno na prosulo

„Prvo zemljiško upravo“ („Erste Realitäten - Verwaltung“) na Dunaju, VIII., Albertgasse 30.

Odlično, pošteno, uslužno največje in strokovno podjetje. 2321

Zastopstva po vseh deželah Avstro-Ogrske in v sosednih državah. Glavni zastopnik pride v bodočih dneh semkaj. Kdor želi brezplačnega njegovega obiska, zaradi ogledanja in domentive, naj to takoj javi na gornji naslov. Največji promet kupcev na deželi in na Dunaju.

Popolna oprema za novorojenčke otroško perilo v zalogi za vsako starost priporoča znana trgovina s perilom C. J. HAMANN LJUBLJANA. Perilo lastnega izdelka. 1870 Ustanovljena 1870.

Pred nakupom

si oglejte velikansko

sukneno zalogo

R. Miklauca v Ljubljani, Špitalske 28 ulice šte. 5.

Ostanki pod ceno!

Večje število

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu Ivan Zakotnik, tesarski mojster, Dunajska cesta št. 40. 1666-24

Sprejem več

ključavničarskih pomočnikov.

Delo stalno. 2218-6

Ivan Rebek, Celje.

2 sodarja

spretna delavca, se pod ugodnimi pogoji za veliko trgovino z vinom, takoj sprejmeta. 2274-3

Kje, — pove upravnishvo „Slov. Naroda“.

Skladišče

in veliko podstrešje za skladišče se da z novembrom v najem na Dunajski cesti št. 12. 2023-8

Poizve se pri lastniku Ivanu Mathianu starejšem.

Prostori za trgovino

obrt ali shrambo z več oddelki, se takoj oddajo. Po- sebnno pripravno za vinotoč itd.

Šelenburgove ulice št. 5. poleg glavne pošte. 2304 2

Gostilniško kuharico

vajeno kuhati, deliti porecije in izurjeno v gospodinstvu, sprejmeta za svojo podružnico v Lucāh 2258 2

Norb. Zanier & sin Sv. Peter. Sav. dol.

Kompletna parna naprava.

Radi povečanja obrata se 8 HP parni stroj najmodernejšje konstrukcije s stoječim prečnim parilnocevnim kotlom s kurilno površino 9 1/2 m² prav poceni prodaja. Parna naprava se je rabila le malo časa in je vsak čas pri obratu na vpogled. 2231-2

Parna pralnica Celje.

Dvomilijve 818-4

denarne zaostanke

more opominjevalni oddelek društva „Kreditreform“ izterjati.

Racionalno opominjanje. Denarni uspeh zveze lanskega leta čez 9 milijonov kron. Zahtevajte brezplačni prospekt št. 19.

Lepa prilika. Lepa prilika.

Prodaja se

hiša

blizu farne cerkve, zlasti pripravna za peka, ker ni v vsej okolici enake obrti. V hiši je tudi trgovina, torej je hiša pripravna tudi za kakega trgovca.

Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 2288-2

Komija

in skladiščnika

sprejme trgovina z železnino.

Ponudbe pod „železninar“ na upravn. „Slov. Naroda“. 2323-2

Sprejem takoj

kleparske pomočnike

in učenca. 2273-3

Ivan Rojina, v Spodnji Šiški št. 59.

Dobro izurjena

šivilja

se sprejme pri gospe M. Buggenig, Cesta na Rudolovo železnico št. 5., parter. 2292-3

Dve samski osebi iščeta za november

stanovanja

z 2 sobama in kuhinjo. 2302-2

Ponudbe pod „samska“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Gospodična

s trgovskim kurzom, večja stenografije in pisanja na stroju, išče primerne službe. 2289-2

Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod šifro „S. R. 14“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Sposobne in zanesljive osebe

kateri želijo postranskega zaslužka kot krajevni oziroma glavni zastopniki ali trajne službe kot potniki pri prvovrstni avstrijski zavarovalni družbi

katera se peča z vsemi važnejšimi panogami, naj blagovolijo vpslati ponudbe pod št. 15-305 Gradec, poste restante 12. 1892 12

Vrtnar

oženjen, išče službe vrtnarja ali hišnika. Zmožen je slovenščine, nemščine in drugih jezikov.

Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 2180-3

Lepo stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, shrambe, drvarnice, kleti in z vrtom se prav po ceni odda za mesec avgust. 2300-2

Poizve se v Spodnji Šiški št. 205 v špecerijški trgovini.

Hiša z vrtom

v Kandiji št. 31 se iz proste roke prodaja. Hiša je pri novem mostu ob štirih glavnih cestah, kjer je že več let dobro idoča prodajalna in je pripravna za vsako obrt. Več se izve istotam.

Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda“. 2280-3

Parna mlekarna v Medvodah

prodaja 2188-4

1/4 mastni (delavski) sir po K 90 l kg, 1/2 mastni (delavski) sir po K 110 l kg, celomastni in trapistovski sir po K 160 l kg.

Zavo nina prosta po povzetju.

Lep lokal

pripraven za vsako trgovino, v sredi mesta, s skladiščem in 3 velikimi izloženimi okni, se s 1. junijem t. l. da v najem. — Natančneje se poizve pri lastniku Francu Dolencu, Stari trg št. 1 v Ljubljani. 1900 6

Išče se spretnega tovarniškega ključavničarja

kateri mora biti obenem tudi godbenik, da more sodelovati pri tvor- niški godbi. Služba je stalna.

Ponudbe s prepisi izpričeval in z referencami naj se vpošiljajo na naslov Bombažna predilnica in tkalnica, Tržič, Gorenjsko. 2276-3

Goddam!
Torej vendar hitro in zanesljivo delujoče sredstvo proti kurjam očesa
Cook & Johnsona amer. pat.

obročki za kurja očesa

Kos 20 h, 6 kosov 1 K, po pošti 20 h več. Dobiva se po vseh lekarnah in trgovinah in v medicinskih drogerijah itd. 1664-6

Naznanja se, da se bo

lovska pravica občine Zg. Tuhinj

dne 20. julija t. l. ob 9 uri dopoldne

pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku potom javne dražbe za pet let v zakup oddala.

Županstvo občine Zg. Tuhinj,

due 10. julija 1907

Jernej Hribar, župan.

Le pristni Mackov

Kaiser-Borax

Za vsakdanjo rabo pri umivanju.

Pristni Mackov Kaiser-Borax je najvoljnejše in najzdravejše, že več let preizkušeno lepilo za kožo, napravi vodo mehko in čisto, nežno in belo. Prikljubeno antiseptično sredstvo za gojitev ust in zob in za medicinsko uporabo. Pazite pri nakupu! Pristno le v rdečih kartonih po 15, 30 in 75 vin s poleg stoječo varnostno znamko in obširnimi navodili. Nikdar odprto! a 1 26 3

Edini izdelovalec za Avstro-Ogrsko: **GOTTLOB VOITH, DUNAJ, III. 1.**

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

išče za pivovarno v Žalcu

saldo-kontista

s prakso.

Plača po dogovoru. Ponudbe na pivovarno Laški trg.

Književna novost!

Rado Murnik: Znanci.

Ta nova knjiga našega priljubljenega humorista obsega 16 povesti in risov, deloma resne, deloma humoristične vsebine in stane broš. K 2.—, eleg. v platno vezana K 3.—, po pošti 20 vin. več.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani

Prešernove ulice šte. 3.

58-36

Naslov za brzojavke: **Sporobanka.**

Telefon šte. 19-95.

Akcijska glavica K 10,000.000.—

Vlog okoli K 66,000.000.—

Ustredna banka českých spořitelén (Osrednja banka českých hranilnic).

Podružnica v Trstu, Piazza del Ponterosso 3

- (Centrala v Pragi. Podružnice v Brnu, na Dunaju in v Lvovu) -

Blagajniški prostori in menjalnica v pritličju, bančni urad v I. nadstropju je začela redno poslovati

1. julija 1907

ter se peča v zmislu pravil z bančnim in denarnim trgovanjem vseh vrst. Sprejema vloge na knjižice in blagajniške nakaznice po 4 1/2 % do 4 1/2 % na tekoči in zirovni račun glede na odpovedni rok po 4 1/2 % in 4 1/2 %. (Dohodninski davek iz vložnih knjižic in blagajniških nakaznic plačuje banka sama.)

Menice eskontuje samo denarnim zavodom.

Kupuje in prodaja pod ugodnimi pogoji pri svoji blagajni in na tržaški, dunajski in praški borzi vrednostne papirje (rente, prioritete, obligacije, srečke, delnice itd.), izvršuje inkasa vseh vrst, sprejema vrednostne papirje v shrambo in upravo, daje posojila na vrednostne papirje, izvršuje brezplačno vinkulacije in devinkulacije vrednostnih papirjev, daje posojila (komunalna) deželam, okrajem, občinam, vodnim društvom ter sploh korporacijam, ki imajo pravico pobirati doklade; na podlagi teh posojil izdaja 4 % pupilarno varne bančne obligacije, s katerimi se smejo zalagati sirotinske in fidejkomisne glavice, ustanove, trgovske, službene, vojaško-poročne in carinske kaveije itd.; preskrbuje in vlaga vadije in kaveije vseh vrst; izvršuje prenos valut pri konverzijah zemeljsknjižnih dolgov; daje brezplačno informacije in nasvete glede bančnih transakcij, posebno glede nalaganja glavnic.

Na vsa vprašanja radevolje odgovarja ravateljstvo.

Žalne klobuke vence in trakove Benedikt, Ljubljana.

Odlikovan s častno diplomom in zlato kolajno na III. dunajski modni razstavi

maja 1904. pod pokrovit. nj. ces. in kr. Viskosti pre. svetle gospe nadvojvodinje Marije Josepha.

P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3

se priporoča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerno ceno. Pristno angleško blago je v največji izbiri vedno v zalogi.

Najbogatejšo zalogo in najraznovrstnejšo izbiro klavirjev in harmonijev ima

Alojzij Kracmer

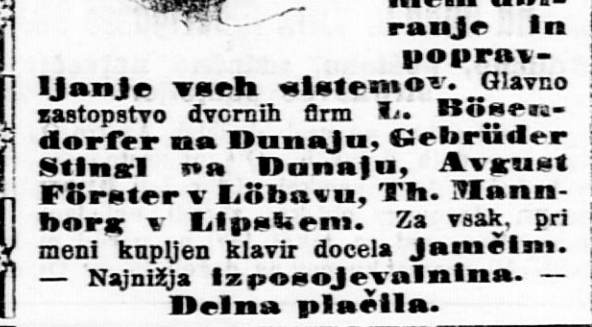
Izdelovalec klavirjev in sodno zapriseženi zvedenec

Ljubljana Sv. Petra cesta št. 4.

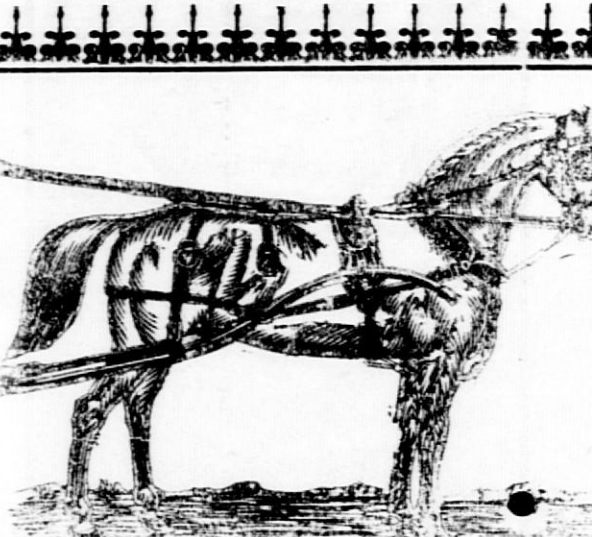
Vedno so v zalogi preigrani pa brezhibni klavirji.

Pravzamen ubiranje in popravljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Singsl na Dunaju, August Förster v Lohavu, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak, pri meni kupljen klavir docela jamčim.

Najnižja izposojevalnica. Delna plačila.

Delna plačila.

JOSIP STUPICA

Jermerar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 6.

Priporočam svojo zalogo najraznovrstnejših konjskih oprav

kateri imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potrebnosti.

Cene nizke.

Specialiteta:

turistovske srajce
belo in barvasto perilo iz angleškega cefirja, golnice, izbrani vzorci,

kravate
za vse različne okuse, dalje specialitete švedskih

rokavic:

glace in iz pralnega usnja brezhibne prilike in najboljši izdelek priporoča

Alojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofije št. 21.

Nov vegetabilski crème za orsi.

Najnovejša iznajdba iz prirodnih pridelkov. Razvitek in obnovev pri. Razkošen stas. Rabi se samo zunanje. Zdravniško preizkušeno. Lonček z navodilom stane K 3.— in K 5.—, poštnina 70 h. Moj lepotilni crème Lilie daje koži mladostno svežost, deluje z uspehom proti pegam in vsem nečistostim kože. Lonček stane K 1.— milo —70, puder K 1.—. Prodaja in razpošilja gospa Käthe Menzel na Dunaju, XVIII, Schulgasse 3, I. nadstr. 11. Znamke vseh izdelkov se sprejemajo. 2317-1

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznanje in zahvalnice. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.

Naročite samo pri meni pod naslovom 1256 I 4

PETER JURISIČ

lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

KROKAR

POZOR! Predno greš spat, ali zjutraj, ko vstaneš, pij 2-3 šil

GIMPEL

likerja;

preprečil oziroma pozdravil bodeš popolnoma

mačka.

Glavna zaloga:

IVAN NOVAK, Ljubljana, Zaloška cesta šte. 15.

! Ponos!

vsake gospodinje je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potom vročega zraka, skrbno izbrana nezdravih in nezrelih zrn, vedno enake kakovosti, najizdatnejša — zato najcenejša. Nobena gospodinja naj ne opusti vsaj enega poskusa.

Prva ljubljanska velika žgálnica kave

Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

3936 37

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice dr. žel., Trsta dr. žel.
10-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice dr. žel., Trsta dr. žel. (Samo ob nedeljah in praznikih.)
10-50 ponoči. Osebn. vlak iz Jesenice, Prage, Celovca, Beljaka. (Samo od 1. junija.)

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravateljstvo državnih železnic v Trstu.

Mislite na

mnihovograške čevlje

moški na trakove najfin. izdelani od gld. 6-90
damski na trakove najf. izdelani od gld. 5-75
damski nizki pariški najf. izdelani od gld. 3-90

Tvornica jamči za vsak par.

Popravljanja točno in cenó.

HENRIK KENDA

zaloga c. kr. priv. čevljarske tvornice
mnihovograške.

1077-9

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 101 številka telefona 210.

prilagojena slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

V svoji stroki jako izvežbana

šivilja

se priporoča častitim damam. Gre tudi na dom šivat. 2278-3

Naslov se izve v upravn. „Slov. Nar.“

Učenca

sprejme 2073-4

Fran Sark

specerijška trgovina, Ljubljana, Kolizej

Käthe voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do sego čarobnih prsi. Käthe voda za prsi se rabi samo zunanje. Zajemeno neškodljivo. Steklenice po 3, 5 in 8 kron poštine prosto. Diskretno pošilja po povzetju 2316-1

Käthe Menzel na Dunaju XVIII Schulgasse 3, I. nadstr. 11.

Ceno češko posteljno perje!

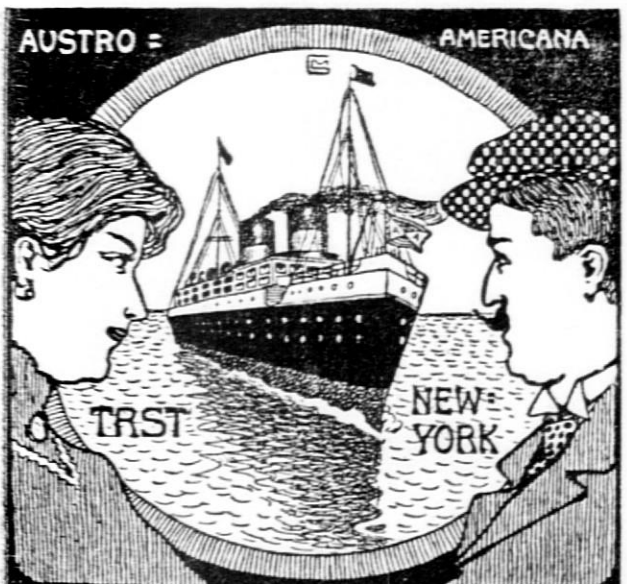
5 kg novega skubljenega K 12—, belega, jako mehkega skubljenega K 18—, K 24—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštinskih stroškov.

Benedikt Sachscl, Lobes 35. pri Plznu na Češkem. 2154 3

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najboljša priznana. Priznana tudi kot najboljši in najprejeden izdelek. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti dopolnitvi znamki. 1738 8

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“ S. Goldschmidt & sin

Potniki v Ameriko! Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na Simon & Kmetelka v Ljubljani, Kolodvorske ulice 26. Zastavljena pejasnita dajo se brezplačno.

Fran Kreč

krojaški mojster v Ljubljani se je iz Židovskih ulic preselil na Turjaški trg št. 1 (prejšnji Katoliški dom)

ter se priporoča tudi na novem mestu za cenjeno zaupanje z zagotovilom solidne postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem

2124-4 Fran Kreč.

„Titania“ parni brzopralni stroj.

V tretjini prejšnjega časa se opere sedaj perilo bleščeče belo ob manjšem trganju. Vsak otrok lahko vrti stroj! Pranje je zabaval! Perice sploh ni treba! Prihrani 75 odstotkov časa, mila in kuriva. Vsak stroj damo na poizkušnjo. Cene od K 54— naprej. Prospekti, lepaki, izpričevala zastoj. Zastopniki se iščejo.

Titania Werke, Wels št. 130, Gor. Štajersko.

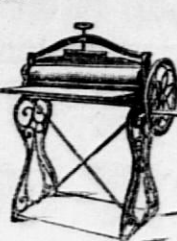
Specialna tvornica za parne pralne stroje, ovijalnike, brzoparilnike za živinsko krmo, 2313-1 sejalne stroje in separatorje. Na tisoče jih je že v obratu.

Munge

povsem iz kovanega železa, z valjci iz trdega lesa.

Cene od K 40— do K 100—

Petletno jamstvo.

Ustanovljeno l. 1870

SEB. UNTERHUBER

Lastnik Fr. Benque

Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.

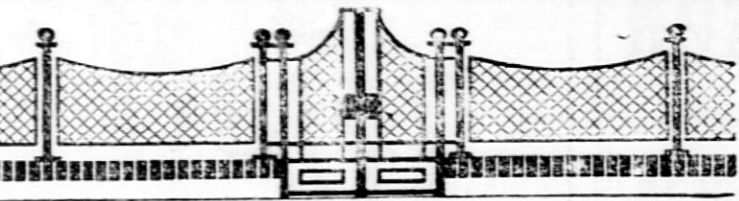
v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 73

nasproti topničarske vojašnice

(telefon šte. 273)

1726-8

se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamnja (v različnih imitacijah) kakor: posamezne dele za fasade, balkone, grobne spomenike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo, cementne cevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz cementa (metalique) preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzeto betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz Weissenbacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštine prosto.

Hutter & Schrantz deln. dr.

1885-6

Dunaj, VI., Windmühlgasse 20.

OGRAJE, PLOTOVI K PARKOM ZA DIVJAČINO, BODEČA ŽIGA, ŽIČASTI MODROCI, ŽELEZNE POSTELJE.

PRORAČUNI ZASTONJ.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

12 79

Podružnica v SPLJETU.

Štritarjeve ulice št. 2.

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavnica K 2.000.000.

Rezervni fond K 200.000.

obrestuje vloge na knjižice in tekoči račun po 4 1/2% od dne vloge do dne vzdiga. — Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuje se „Hotelske družbe z omejeno zavezo Triglav“ po K 500—, 1000—, 5000— in 10.000.

Rentni davek plača banka sama.

Rentni davek plača banka sama.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

priporoča svoje

Specialiteta:

izborna pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon šte. 187.

1454-21

Pošiljatve na dom sprejema restavracije gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (šte. telefona 82.)

Poštenemu načelu, da svoja

OBUVALA

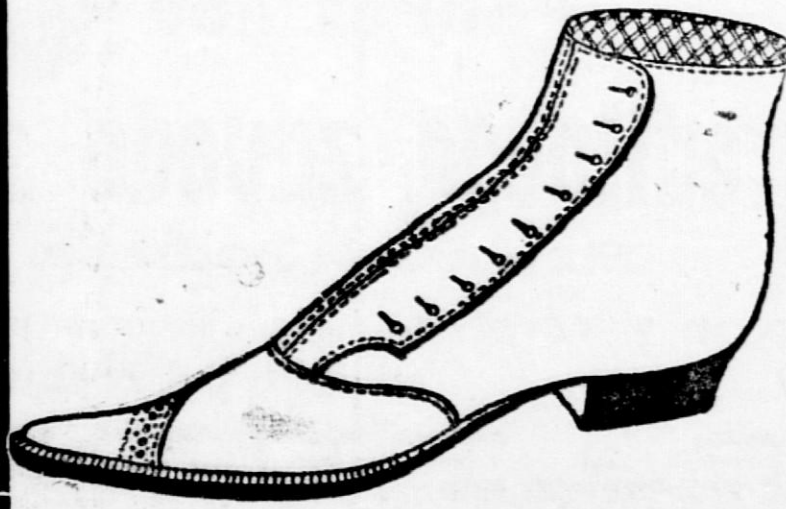
prodajamo po strogo stalnih, brezkonkurenčno nizkih cenah, ki so vtisnjene v vsak par, se ima zahvaliti naša firma za nedosežni renomé!

Elegantna priljubljenost!

Priporočamo nastopno označene vrste:

Odlična kakovost!

Moški štifletni, močno delani	fl. 3.50
Moški štifletni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	„ 4.60
Moški čevlji na trakove, pripravi za trpez	„ 3.75
Moški čevlji na trakove iz izvršne kozlovine	„ 4.75
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani	„ 6.25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style	„ 7.50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	„ 3.—
Moški drilasti polčevlji, z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	„ 1.10
Isti za dame	„ 1.—

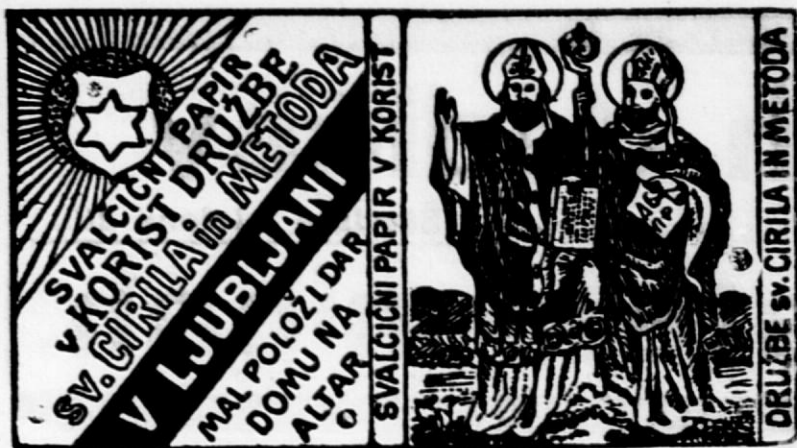
Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	fl. 1.50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani	„ 3.75
Damski čevlji na trakove iz stanovitnega črnega usnja	„ 3.25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	„ 3.40
Damski čevlji na trakove iz izvršne kozlovine z lakastimi kapicami	„ 4.25
Damski čevlji na trak. iz velef. box-calf, eleg. prom. čevlji, Goodyear šivani	„ 5.75
Damski čevlji na trakove iz najfinejšega chevreau, Goodyear šivani	„ 6.—
Damski čevlji na gumbe, iz izvršnega črnega usnja	„ 3.40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	„ 6.—

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in dekliškega blaga najboljše kakovosti po izredno zmernih cenah.

ALFRED FRÄNKEL, kom. dr.

1231-6

Zastopnica: JOSIPINA HERRISCH v LJUBLJANI, Štritarjeve (Špitalske) ulice št. 9.

Novost! Cigaretni papir in cigaretne stročnice

nedosežno izvrstne kakovosti.

Vprašanja naj se naslavljaajo na vodstvo družbe „sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

1009
26

Szantnerjevi črevlji

Največja zaloga

Tennis črevljev za gospode, gospe, dečke in deklice.
Amerikanskih črevljev za gospode in gospe.
Otročjih črevljev v najboljših oblikah.
Pomladanske novosti.

edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

F. SZANTNER

Ljubljana, * Šelenburgove ulice 4. * Ljubljana.
Ceniki zastoj in poštnine prosto. Zunanja naročila točno proti povzetju.

9037-5

Zaradi odpotovanja se za avgustov ev. novembrov termin odda v Prednih ulicah št. 10, II. nadstropje elegantno

balkonsko stanovanje

s štirimi sobami, kopalno, poselsko in prostorno predstobo z vsemi pritliklinami in vpeljano električno razsvetljavo.

Več ravnotam v pritličju desno ali v vinski kleti. 2271-8

Dobrakuharica

je izšla ^{spisala} Minka Vasičeva je izšla

v založništvu Lav. Schwentmerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana. Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika zaradi lepega lahkega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige.

59 32

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnici in od mene preskušene. — Ilustr. 18 vani ceniki zastoj.

28

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2**. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznanj. Stane poštine prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURIŠIČ II 1256 4

lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

Resnično

pomaga velikansko kot nedosežen „uničevalec mrčesov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

1323-12

Iv. Fabiana nasl.	Fr. Kham.	Anton Krisper.	J. Perdan.	I. E. Wutscherjan.
Anton Korbar.	Ant. Kano, drog.	Peter Lassnik.	Vaso Petrič.	Viktor Schiffer.
P. Grošelj.	Mihail Kastner.	Leskovic & Meden.	Karl Planinšek.	M. Spreitzer.
Adolf Hauptmann.	Edmund Kavčič.	P. Mencinger.	A. Sušnik.	Anton Staenl.
Karl C. Holzer.	Henrik Kenda.	Josip Mihelič.	M. R. Supan.	Fran Stupica.
	Josip Kordin.		A. Šarabon.	Ferd. Terdina.

Po vseh drugih krajih na Kranjskem so zaloge povsod tam, kjer so obešeni „Zacherlinovi“ lepaki.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 35.

Kupujem strižene in zmešane lase, ker jih potrebujem za lastni izdelek in ne za promet. Zategadelj jih plačujem dražje nego vsak drugi.

2063-6

Pošiljatve z dežele sprejemam po pošti.

Klobuke slammike cilindre in cepice v najnovejših faconah in v velikih izberah — priporoča — **Ivan Soklič.**

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice

Moët & Chandon

je šampanjec ::
:: najvišjega ::
:: dvora ::
in aristokracije.
Ustanovljeno ::
1743

Glavno zastopstvo: J. Weidman-Dunaj, III.

Podružnica c. kr. priv.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Franca Jožefa cesta šte. 9.

1959-5

sprejema depozite v upravo in v varstvo, izplačuje brez provizije kupone in izžrebane efekte, oskrbuje brezplačno revizijo pri žrebanjih in oddaja

SAFE-DEPOSITS

pod lastnim zaklepom stranke.